

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

INDEKS ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W WOJEWÓDZTWIE ŚWIĘTOKRZYSKIM ZA 2024 ROK

Kielce 2025

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Ubóstwo w województwie świętokrzyskim na tle innych regionów	4
1.1. Ubóstwo w Polsce	6
1.2. Regionalne zróżnicowanie zasięgu ubóstwa	12
2. Wewnątrzregionalne zróżnicowanie zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim	16
2.1. Metodologia.....	16
2.2. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej.....	18
2.2.1. Powiat buski.....	20
2.2.2. Powiat jędrzejowski	20
2.2.3. Powiat kazimierski.....	21
2.2.4. Powiat kielecki.....	21
2.2.5. Powiat konecki	22
2.2.6. Miasto Kielce.....	22
2.2.7. Powiat opatowski	22
2.2.8. Powiat ostrowiecki.....	23
2.2.9. Powiat pińczowski	23
2.2.10. Powiat sandomierski	24
2.2.11. Powiat skarżyski.....	24
2.2.12. Powiat starachowicki	24
2.2.13. Powiat staszowski	25
2.2.14. Powiat włoszczowski	25
2.3. Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej.....	26
2.4. Wskaźnik długotrwale bezrobotnych	31
2.5. Stopa bezrobocia	33
2.6. Rodziny wielodzietne korzystające z pomocy społecznej	36
2.7. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej	38
2.8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	40
2.9. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca	43
3. Indeks zagrożenia ubóstwem	46
4. Podsumowanie i wnioski.....	50
Spis map, tabel i wykresów	53
Aneks	56

Wstęp

Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego realizując ustawowe zadanie samorządu województwa, wynikające z art. 21 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej tj. *„rozpoznawanie przyczyn ubóstwa oraz opracowywanie regionalnych programów pomocy społecznej wspierających samorządy lokalne w działaniach na rzecz ograniczania tego zjawiska”* corocznie dokonuje wewnątrzregionalnej analizy zasięgu ubóstwa w województwie świętokrzyskim.

W celu określenia skali tego zjawiska w regionie, opracowany został „Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim za 2024 r.”. Dokument zawiera analizę 8 wskaźników, umożliwiających ocenę skali zagrożenia ubóstwem:

- 1) wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (korzystający ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców),
- 2) wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej,
- 3) udział osób długotrwale bezrobotnych w łącznej liczbie bezrobotnych,
- 4) stopa bezrobocia,
- 5) udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie rodzin objętych pomocą społeczną,
- 6) udział rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie rodzin objętych pomocą społeczną,
- 7) przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto,
- 8) dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca.

Diagnoza ubóstwa w regionie wpisuje się w realizację zadań wynikających z „Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027, polityka publiczna z perspektywą do roku 2030” oraz Strategii Polityki Społecznej Województwa Świętokrzyskiego na lata 2021-2030.

1. Ubóstwo w województwie świętokrzyskim na tle innych regionów

Granice zagrożenia ubóstwem i ich definicje

Ubóstwo definiuje się jako stan niedostatku wynikający z niewystarczających dochodów. Definicje różnią się zależnie od tego, jaki dochód przyjmowany jest za granicę ubóstwa. O biedzie w sensie absolutnym mówimy, kiedy uzyskiwane dochody umożliwiają tylko zaspokojenie niezbędnych potrzeb biologicznych, pozwalających na utrzymanie przy życiu. Istnieje także ustawowa granica ubóstwa, rozumiana jako wysokość dochodu upoważniającego osoby i rodziny do ubiegania się o pomoc społeczną. Ubóstwo może być pojmowane w sposób względny – w takim przypadku linią ubóstwa jest dochód relatywizowany – zależny od standardu materialnego danego społeczeństwa.

Ubóstwo skrajne (absolutne)

„Odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków był niższy niż granica ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji), wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego następuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Za punkt wyjścia do ustalania granic ubóstwa skrajnego jest poziom minimum egzystencji, obliczony przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych”¹.

Na podstawie danych średniorocznych opracowanych przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, minimum egzystencji w 2024 roku² w gospodarstwie jednoosobowym (dla osoby w wieku produkcyjnym) oszacowano na poziomie 945 zł. Wartość minimum egzystencji dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety wieku 25-60 lat wyniosła 1 628 zł. W gospodarstwie trzyosobowym z jednym dzieckiem młodszym (w wieku od 4 do 6 lat) minimum egzystencji na rodzinę oszacowano na kwotę 2 355 zł, natomiast z dzieckiem starszym (w wieku od 13 do 15 lat) na kwotę 2 568 zł. W przypadku rodziny czteroosobowej z dzieckiem młodszym i starszym koszt minimum egzystencji wyniósł 3 301 zł na rodzinę. Natomiast w gospodarstwie składającym się z pięciu osób (rodziców z trojgiem dzieci) minimum egzystencji na rodzinę wynosiło 4 244 zł.

Koszt minimum egzystencji w 2024 roku dla osoby żyjącej w gospodarstwie emeryckim jednoosobowym w wieku powyżej 60 lat wyniósł 902 zł, a koszt dla gospodarstwa emeryckiego dwuosobowego w analogicznym wieku to 1 533 zł (766 zł na osobę)³.

¹ Słownik stat.gov.pl.

² W zaokrągleniu do pełnych złotych

³ „Informacja o poziomie i strukturze minimum egzystencji w 2024 r.” Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (wartości granic minimum egzystencji zostały zaokrąglone do pełnych złotych).

Ubóstwo ustawowe

„Odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków był niższy niż tzw. ustawowa granica ubóstwa tj. kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej, uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej”⁴.

Ustawa o pomocy społecznej wyznacza dwa progi dochodowe, które aktualizowane są co 3 lata. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej określiło próg ubóstwa ustawowego, który od 2022 roku niezmiennie uwzględnia GUS w swoich analizach.

Do końca 2024 r. wartości kryteriów dochodowych uprawniających do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (obowiązujące od 1 stycznia 2022 r.) wynoszą: 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 600 zł dla osoby w rodzinie⁵. W związku z powyższym dla gospodarstwa czteroosobowego w 2024 roku próg ubóstwa regulowany ustawowo wynosił 2 400 zł na rodzinę.

Ubóstwo relatywne

Definiowane jest jako „odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymywanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy niż granica ubóstwa relatywnego przyjęta na poziomie 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych. Wskaźnik jest obliczany na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych”⁶.

Jako granicę ubóstwa relatywnego przyjmuje się poziom wydatków gospodarstwa domowego niższy od połowy średnich wydatków w kraju. Dla gospodarstwa jednoosobowego granica ubóstwa relatywnego w 2024 r. wyniosła 1 226 zł (1 092 zł w 2023 r.). W przypadku gospodarstwa czteroosobowego (2 osoby dorosłe + 2 dzieci do 14 roku życia) granica ta w 2024 r. wyniosła 3 417 zł na rodzinę (2 949 zł w 2021 r.)⁷. Granica ubóstwa relatywnego z roku na rok wzrasta, świadczy to o rosnących nierównościach w poziomie życia.

⁴ Słownik stat.gov.pl.

⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Dz.U. 2021 poz. 1296.

⁶ Słownik stat.gov.pl.

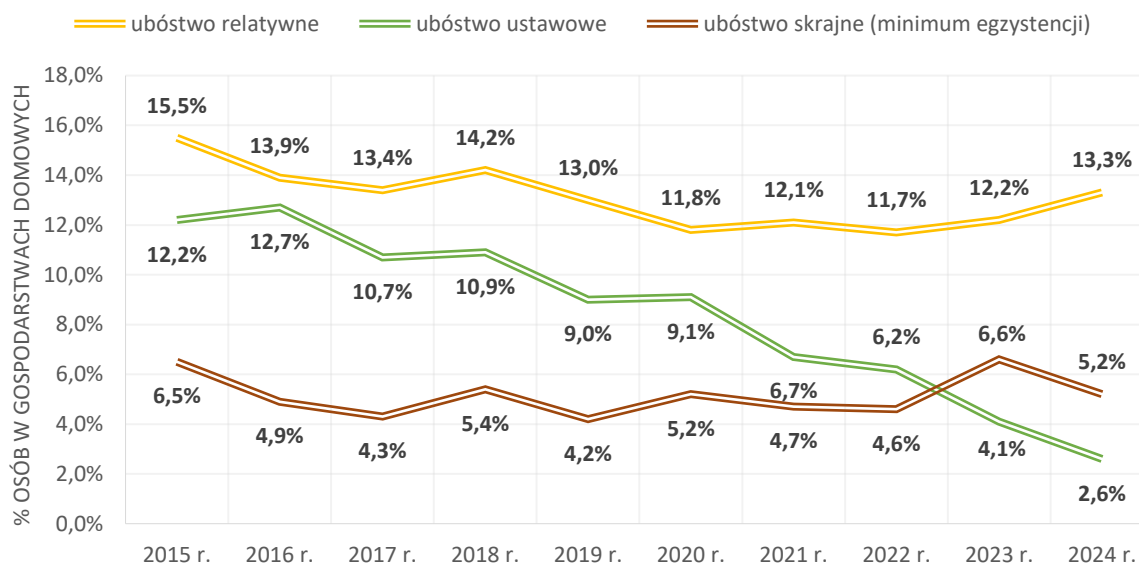
⁷ Aneks do opracowania sygnałnego „Zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym w Polsce w 2024 r.”

1.1. Ubóstwo w Polsce

Główny Urząd Statystyczny (GUS) każdego roku oblicza i publikuje wskaźniki dotyczące zasięgu zagrożenia ubóstwa ekonomicznego (tzw. stopy ubóstwa) w Polsce, opierając się na wynikach badania budżetów gospodarstw domowych. Prezentowane wskaźniki są danymi średniorocznymi. Obliczenia uwzględniają trzy różne progi (granice) ubóstwa: skrajnego, relatywnego oraz tzw. ustawową granicę ubóstwa. Za ubogie uznane zostały osoby żyjące w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków był niższy od przyjętych progów ubóstwa.

Zasięg zagrożenia ubóstwem według przyjętych granic

Analizując wartość wszystkich trzech progów ubóstwa w latach 2015-2024 można stwierdzić, iż wartość tych progów w 2024 roku była znacznie niższa w porównaniu z 2015 rokiem. Należy jednak zwrócić uwagę, iż w zależności od rodzaju granicy ubóstwa przebieg zmian był nieco inny.

Wykres 1. Zasięg zagrożenia ubóstwem w Polsce w latach 2015-2024 według przyjętych w danym roku trzech granic ubóstwa (% osób w gospodarstwach domowych).

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

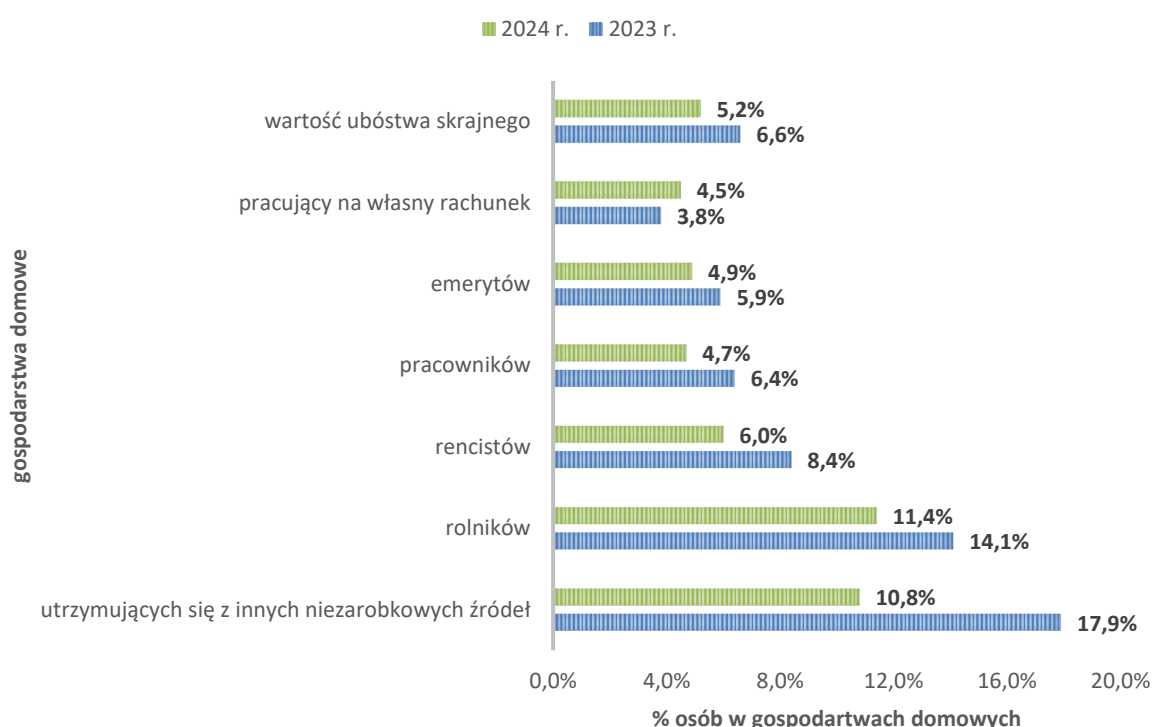
Zastosowanie relatywnej granicy ubóstwa na poziomie 50% kwoty, którą średnio w miesiącu wydają gospodarstwa domowe w Polsce, pozwala na wyodrębnienie gospodarstw i osób, których poziom konsumpcji znacząco odbiega od poziomu przeciętnego. Stopa ubóstwa relatywnego w latach 2010-2015 kształtowała się na poziomie 16-17%. W latach 2016-2020 wartość wskaźnika ubóstwa relatywnego spadła do 11,8%. W 2024 roku zasięg zagrożenia ubóstwem relatywnym wyniósł 13,3%, co stanowiło wzrost o ok. 1,5 pkt proc. w porównaniu z 2020 roku, w którym poziom granicy ubóstwa relatywnego był najniższy⁸.

⁸ Zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym w Polsce w 2024 r., GUS, Informacje sygnałne.

Poziom ustawowej granicy ubóstwa odpowiada wartościom progów dochodowych, które zgodnie z obowiązującymi przepisami uprawniają do ubiegania się o świadczenie pieniężne z pomocy społecznej. W 2024 roku zasięg zagrożenia ubóstwa ustawowego wynosił 2,6% i był niższy o 1,5 pkt proc. w odniesieniu do 2023 roku. Spadek ubóstwa ustawowego jest związany m.in.: z brakiem zmiany od 2022 roku progów dochodowych uprawniających do uzyskania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W 2024 roku zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w odniesieniu do 2023 roku zmniejszył się, podobnie jak zasięg zagrożenia ubóstwem ustawowym. W 2024 roku wskaźnik zagrożenia ubóstwem skrajnym wyniósł 5,2%, czyli o 1,4 pkt proc. mniej niż rok wcześniej⁹.

Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym wg grup społeczno-ekonomicznych

Wykres 2. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju w 2024 r. i 2023 r. wg grup społeczno-ekonomicznych.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zasięg ubóstwa skrajnego wyraźnie różni się w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła utrzymania osób wchodzących w skład gospodarstwa domowego. W 2024 roku na ubóstwo skrajne szczególnie narażone były gospodarstwa domowe rolników (11,4% osób z tych gospodarstw) oraz gospodarstwa utrzymujące się głównie z innych niezarobkowych źródeł (10,8%). Wyższy od przeciętnego poziomu zagrożenia ubóstwem skrajnym wystąpił także w gospodarstwach domowych rencistów (6,0%).

⁹ Zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym w Polsce w 2024 r., GUS, Informacje sygnałne.

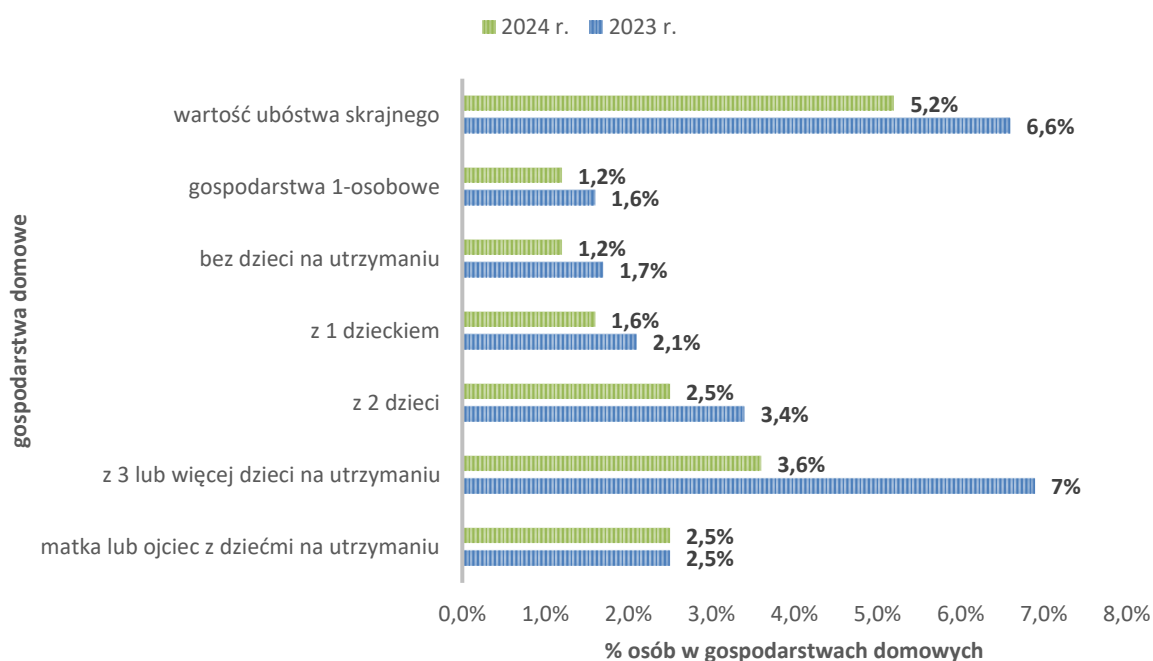
W 2024 roku wartości stopy zagrożenia ubóstwem skrajnym poniżej średniej (5,2%) odnotowano wśród gospodarstw domowych utrzymujących się z pracy na własny rachunek (4,5%), emerytów (4,9%) i pracowników (4,7%).

Tabela 1. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju wg grup społeczno-ekonomicznych w latach 2020-2024.

grupy społeczno-ekonomiczne gosp. domowych	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
pracujący na własny rachunek	2,7%	2,6%	3,2%	3,8%	4,5%
emeryci	4,2%	3,4%	4,5%	5,9%	4,9%
pracownicy	4,6%	4,3%	4,2%	6,4%	4,7%
renciści	8,2%	6,7%	6,6%	8,4%	6,0%
rolnicy	13,5%	11,8%	8,7%	14,1%	11,4%
utrzymujący się z innych niezarobkowych źródeł	13,6%	14,8%	12,8%	17,9%	10,8%
wartość ubóstwa skrajnego	5,2%	4,7%	4,6%	6,6%	5,2%

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym wg typów gospodarstw domowych

Wykres 3. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju w 2024 r. i 2023 r. wg typów gospodarstw domowych.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dla 2024 roku, podobnie jak dla lat poprzednich analizy wskazują na większe zagrożenie ubóstwem skrajnym wśród rodzin nuklearnych¹⁰ z większą liczbą dzieci¹¹ na

¹⁰ Rodzina nuklearna to typ rodziny składający się z rodziców (zazwyczaj małżonków) i ich dzieci, mieszkających razem w jednym gospodarstwie domowym. Jest to model rodziny, w którym występują dwa pokolenia.

¹¹ Dziecko na utrzymaniu to osoba w wieku 0-14 lat będąca w składzie gospodarstwa domowego lub osoba w wieku 15-25 lat, o ile nie posiada własnego źródła utrzymania i nie pozostaje w związku małżeńskim lub związku nieformalnym. W grupie małżeństw uwzględnione zostały także związki nieformalne.

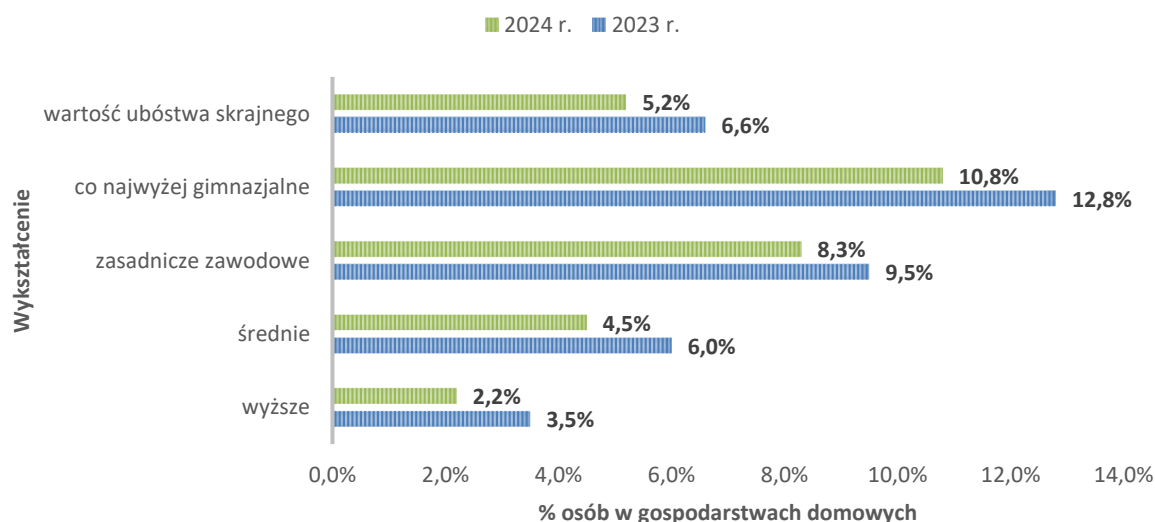
utrzymaniu w gospodarstwie domowym w porównaniu zarówno z nuklearnymi rodzinami pełnymi z mniejszą liczbą dzieci, jak i samotnymi rodzicami z dziećmi oraz gospodarstwami jednoosobowymi. Jednak należy zaznaczyć, że dysproporcje w zasięgach zagrożenia ubóstwem skrajnym między tymi grupami się zmniejszyły. Wśród gospodarstw małżeństw z co najmniej trójką dzieci na utrzymaniu (bez innych osób w składzie gospodarstwa) odnotowany zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w 2024 r. wyniósł 3,6%, podczas gdy w gospodarstwach małżeństw bez dzieci na utrzymaniu (i bez dodatkowych osób) oraz w gospodarstwach jednoosobowych analogiczny odsetek wyniósł 1,2%. Wśród osób z gospodarstw domowych rodzin nuklearnych z jednym dzieckiem na utrzymaniu oraz rodzin z dwójką dzieci na utrzymaniu odsetki wyniosły odpowiednio 1,6% oraz 2,5%¹².

Tabela 2. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju według typów gospodarstw domowych w latach 2020-2024.

typ gospodarstw domowych	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
1-osobowe	1,4%	1%	1,1%	1,6%	1,2%
małżeństwa:					
bez dzieci na utrzymaniu	1,4%	1,1%	1,3%	1,7%	1,2%
z 1 dzieckiem	1,4%	0,9%	1,3%	2,1%	1,6%
z 2 dzieci	2,7%	1,9%	1,8%	3,4%	2,5%
z 3 i więcej dzieci na utrzymaniu	5,9%	6,3%	6%	6,9%	3,6%
matka lub ojciec z dziećmi na utrzymaniu	2,8%	0,9%	1,6%	2,5%	2,5%
wartość ubóstwa skrajnego	5,2%	4,7%	4,6%	6,6%	5,2%

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym wg wykształcenia

Wykres 4. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju w 2024 r. i 2023 r. wg wykształcenia głowy gospodarstwa.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

¹² Zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym w Polsce w 2024 r., GUS, Informacje sygnałne.

Ubóstwem skrajnym dotknięte były przede wszystkim gospodarstwa domowe osób mających niski poziom wykształcenia. Stopa ubóstwa wśród gospodarstw, których głowa rodziny posiadała wykształcenie co najwyżej gimnazjalne wyniosła w 2024 roku 10,8% i była wyraźnie wyższa niż przeciętna wartość ubóstwa skrajnego w kraju (5,2%)¹³. Wyższy od przeciętnej był również odsetek skrajnie ubogich wśród gospodarstw osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym (8,3%). W najmniejszym stopniu ubóstwem skrajnym w 2024 r. zagrożone były gospodarstwa, w których głowa gospodarstwa domowego legitymowała się wykształceniem wyższym (2,2%) oraz średnim (4,5%). W każdej z omawianych grup gospodarstw domowych wg typu wykształcenia głowy rodziny nastąpił spadek ubóstwa skrajnego.

Tabela 3. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju według typów gospodarstw domowych w latach 2020-2024.

grupy gosp. domowych wg poziomu wykształcenia	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
co najwyżej gimnazjalne	11,9%	12,2%	11,8%	12,8%	10,8%
zasadnicze zawodowe	7,8%	7,9%	5,9%	9,5%	8,3%
średnie	4,3%	3,7%	4,3%	6%	4,5%
wyższe	1,9%	1,4%	2,2%	3,5%	2,2%
wartość ubóstwa skrajnego	5,2%	4,7%	4,6%	6,6%	5,2%

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W przypadku analizy zasięgu zagrożenia ubóstwem w grupach wieku w 2024 roku odsetek osób zagrożonych ubóstwem skrajnym we wszystkich analizowanych grupach wieku były na zbliżonym poziomie (od 5,2 do 5,4%).

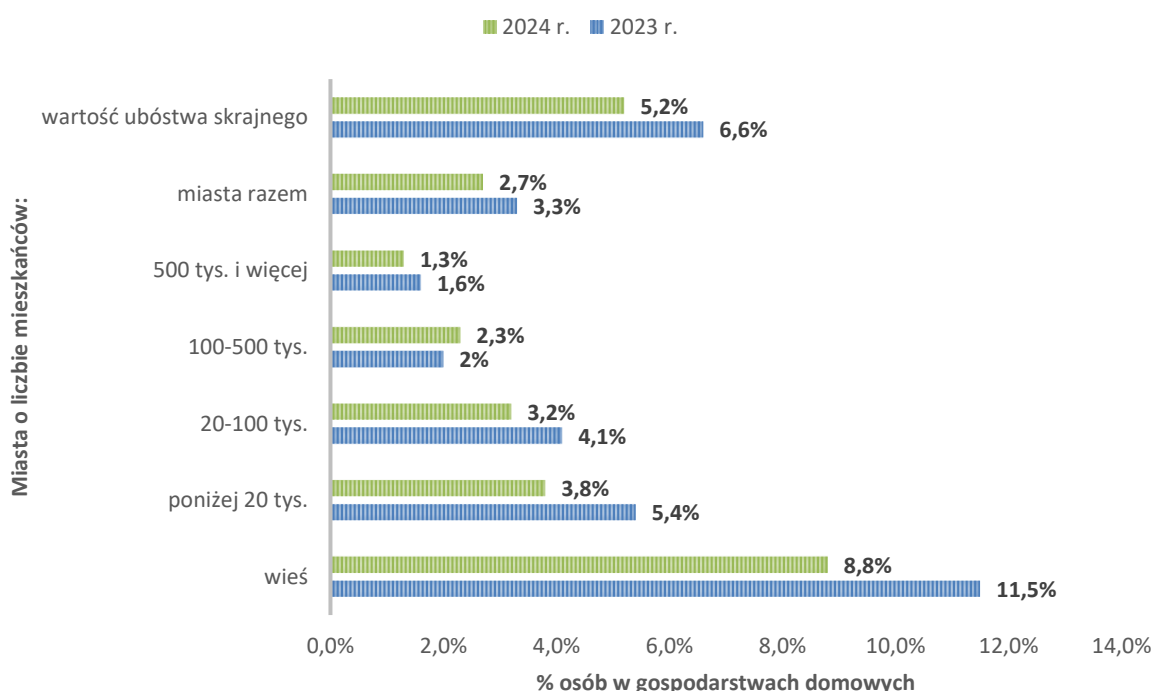
Jeśli jednak dokonamy podziału ze względu na płeć (wśród pełnoletnich osób w gospodarstwach domowych), to okaże się, że mężczyźni byli częściej zagrożeni ubóstwem skrajnym niż kobiety (w grupie osób 18-64 lat – odsetek zagrożonych ubóstwem skrajnym wśród mężczyzn wyniósł 5,7%, a wśród kobiet 4,7%; natomiast w grupie osób w wieku 65 lat lub więcej – wśród mężczyzn było 5,6% zagrożonych ubóstwem skrajnym, a wśród kobiet – 4,9%).

Niepełnosprawność, podobnie jak w latach poprzednich, zwiększała ryzyko ubóstwa skrajnego. W 2024 r. stopa zagrożenia ubóstwem skrajnym w gospodarstwach domowych z co najmniej jedną osobą posiadającą orzeczenie o niepełnosprawności wyniosła 7,0%, podczas gdy w gospodarstwach domowych bez takich osób – 4,8%¹⁴.

¹³Głowa (rodziny) gospodarstwa domowego (określana w badaniu budżetów gospodarstw domowych jako osoba odniesienia) to osoba, która ukończyła 16 lat i osiąga stały w dłuższym okresie czasu, najwyższy dochód spośród wszystkich członków gospodarstwa domowego.

¹⁴ Zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym w Polsce w 2024 r., GUS, Informacje sygnałne.

Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym wg miejsca zamieszkania

Wykres 5. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym kraju w 2024 r. i 2023 r. wg miejsca zamieszkania.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W 2024 roku podobnie jak w latach poprzednich wyższa stopa ubóstwa skrajnego występowała wśród mieszkańców wsi (8,8%). Dla porównania ubóstwem skrajnym w miastach dotkniętych było średnio 2,7% mieszkańców (w zależności od wielkości miast stopa ta wyniosła od 1,3% do 3,8%). Z analizy danych wynika, iż w odniesieniu do 2023 r. spadek zasięgu ubóstwa skrajnego w 2024 r. nastąpił w zarówno na wsi jak i w miastach powyżej 500 tys. mieszkańców oraz w miastach od 20 tys. do 100 tys. i poniżej 20 tys. mieszkańców.

Jedynie w miastach od 100 tys. do 500 tys. mieszkańców odnotowano wzrost zasięgu ubóstwa skrajnego o 0,3 pkt proc.

Tabela 4. Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju według miejsca zamieszkania w latach 2020-2024.

grupy gosp. domowych wg miejsca zamieszkania	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
wieś	9,5%	8,3%	8,1%	11,5%	8,8%
miasta razem	2,4%	2,4%	2,2%	3,3%	2,7%
poniżej 20 tys. mieszkańców	4,4%	3,6%	4,1%	5,4%	3,8%
20-100 tys. mieszkańców	2,3%	2,7%	2,5%	4,1%	3,2%
100-500 tys. mieszkańców	1,6%	1,8%	1%	2%	2,3%
500 tys. i więcej mieszkańców	1,6%	1,4%	1,4%	1,6%	1,3%
wartość ubóstwa skrajnego	5,2%	4,7%	4,6%	6,6%	5,2%

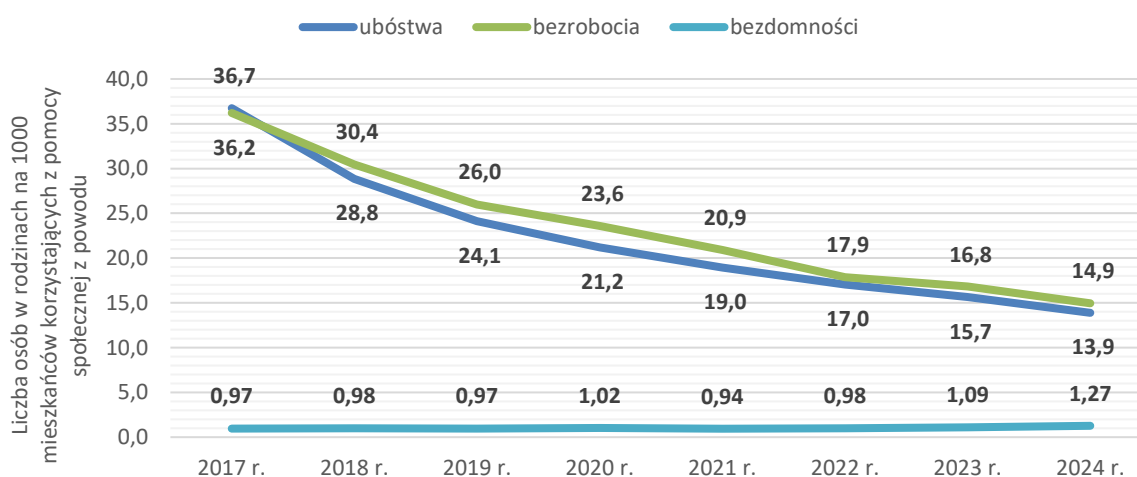
Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

1.2. Regionalne zróżnicowanie zasięgu ubóstwa

Główny Urząd Statystyczny od 2020 r. nie udostępnia danych dotyczących zasięgu ubóstwa w rozłożeniu na poszczególne województwa. W związku z powyższym w celu zobrazowania regionalnego zróżnicowania zasięgu ubóstwa posłużono się danymi z corocznych sprawozdań Ministerstwa ds. zabezpieczenia społecznego z udzielanych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach (MRiPS-03-R).

Na ich podstawie opracowano i porównano trzy wskaźniki, które silnie korelują z występowaniem zjawiska ubóstwa tj. liczby osób na 1000 mieszkańców korzystających z pomocy społecznej z powodu:

- ubóstwa,
- bezrobocia,
- bezdomności.

Wykres 6. Zasięg zagrożenia ubóstwem w woj. świętokrzyskim wg powodów przyznania pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w latach 2017-2024.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

Na przestrzeni ostatnich 8 lat znacząco zmniejszyła się liczba osób, korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa i bezrobocia. W 2017 roku z powodu bezrobocia (36,7) pomocą społeczną objętych zostało około 37 osób na 1000 mieszkańców, a w 2024 r. (13,9) było to już blisko 14 osób korzystających na 1000 mieszkańców (o 23 osób mniej).

Zbliżona sytuacja miała miejsce w przypadku korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu ubóstwa. W 2017 roku na 1000 mieszkańców woj. świętokrzyskiego ponad 36 osób zostało objętych pomocą z powodu ubóstwa (36,2), natomiast w 2024 r. (14,9) wsparciem w tym zakresie zostało objętych już blisko 15 osób na 1000 mieszkańców (o 21 osób mniej).

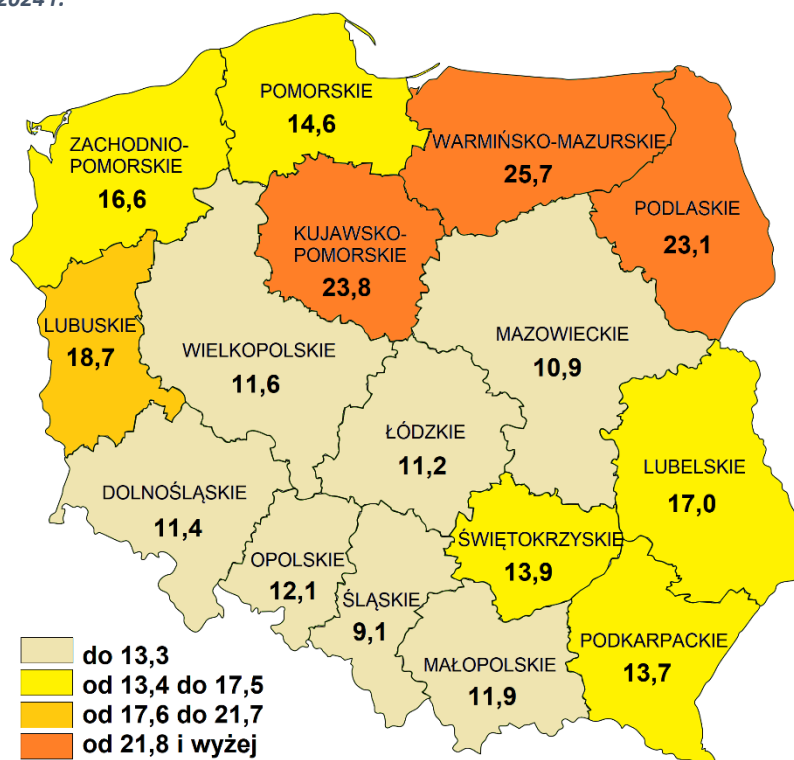
W analogicznym okresie wzrosła natomiast liczba osób, korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności - na przestrzeni ostatnich 8 lat wskaźnik ten oscyluje ponad 1 osobę na 1000 mieszkańców.

Tabela 5. Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu: ubóstwa, bezrobocia i bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2024.

korzystający z powodu:	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.	2024 r.
ubóstwa	45 839	35 804	29 759	25 402	22 508	20 075	18 296	16 079
bezrobocia	45 174	37 804	32 076	28 299	24 839	21 067	19 644	17 311
bezdomności	1 210	1 220	1 200	1 226	1 122	1 153	1 268	1 472

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

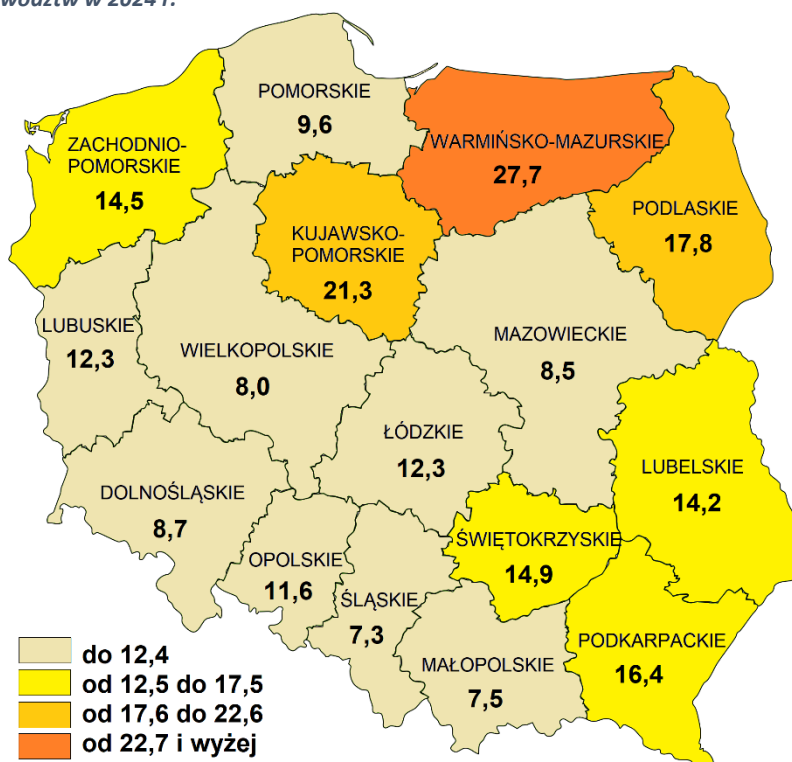
Mapa 1. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W 2024 r. wartość wskaźnika osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców w województwie świętokrzyskim wyniosła 13,9. Tym samym województwo świętokrzyskie było w gronie ośmiu województw, w których wskaźnik ten osiągnął wartość nieznacznie powyżej średniej krajowej (13,8). Wyższe wskaźniki odnotowano w województwach: pomorskim (14,6), zachodniopomorskim (16,6), lubelskim (17,0), lubuskim (18,7), podlaskim (23,1), kujawsko-pomorskim (23,8), warmińsko-mazurskim (25,7).

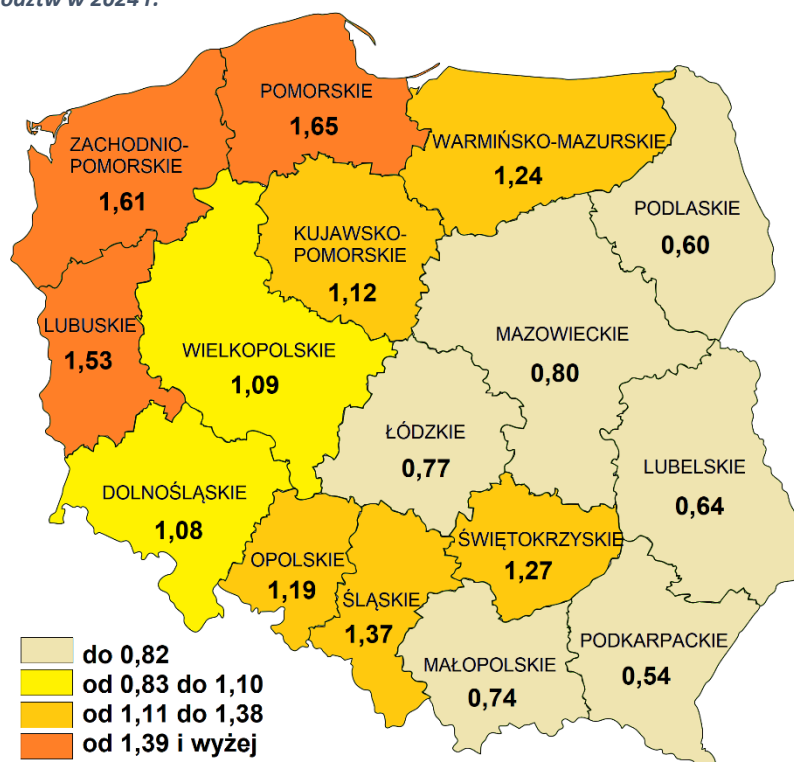
Mapa 2. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

Województwo świętokrzyskie znajduje się w gronie pięciu województw, charakteryzujących się najwyższym natężeniem wskaźnika osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców – wskaźnik ten dla naszego regionu wynosił 14,9 i przekraczał wskaźnik średnio obliczony dla kraju (tj. 11,6) o 3,3 pkt proc. Wyższe wartości odnotowano w czterech województwach: podkarpackim (16,4), podlaskim (17,8), kujawsko-pomorskim (21,3), warmińsko-mazurskim (27,7).

Mapa 3. Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności na 1000 mieszkańców wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

Na poziomie wyższym od średniej krajowej odnotowano w regionie wartość wskaźnika osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności na 1000 mieszkańców – dla województwa świętokrzyskiego wartość ta wyniosła 1,27 (średnia wartość wskaźnika w kraju – 1,04). Wyższe wartości wskaźnika osiągnęły cztery województwa: śląskie (1,37), lubuskie (1,53), zachodniopomorskie (1,61), pomorskie (1,65).

2. Wewnątrzregionalne zróżnicowanie zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim

2.1. Metodologia

Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim opracowywany corocznie przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej jest bardzo efektywnym narzędziem analizy danych. Zdefiniowano go na podstawie ośmiu wskaźników o charakterze społeczno-ekonomicznym. Uwzględnienie kilku danych, sprowadzonych do jednego mianownika, jest źródłem znacznie dokładniejszych wskazań niż analiza pojedynczej informacji, stanowiącej tylko bardzo ogólny wskaźnik danej zmiennej.

Indeks pozwala podsumować wiele wskaźników w pojedynczym wyniku liczbowym. Wśród przyjętych zmiennych, na bazie których opracowany został Indeks, tylko jedna bezpośrednio świadczy o ubóstwie (ustawowa granica ubóstwa) tj. wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej, mierzony jako liczba osób, którym przyznano świadczenie pieniężne z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Pozostałe zmienne nie świadczą wprost o poziomie ubóstwa, ale są ważnymi determinantami sytuacji ekonomicznej i społecznej, na podstawie których można dokonywać oceny zagrożenia ubóstwem. Głównym założeniem podczas konstruowania narzędzia badania ubóstwa było uzyskanie możliwości porównywania powiatów województwa świętokrzyskiego pod względem stopnia zagrożenia ubóstwem.

W celu zdiagnozowania wewnątrzregionalnego zasięgu ubóstwa w regionie uwzględniono monetarne oraz niemonetarne determinanty ubóstwa. Dla potrzeb opracowania Indeksu przy ustaleniu zmiennych diagnostycznych wykorzystano dane statystyczne: Wojewódzkiego Urzędu Pracy (WUP) w Kielcach, sprawozdań resortowych w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS) oraz Głównego Urzędu Statystycznego (GUS).

W związku z powyższym przyjęto następujące zmienne:

- X^1 – wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej,
- X^2 – wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej,
- X^3 – wskaźnik osób długotrwale bezrobotnych, w ogóle zarejestrowanych jako bezrobotni,
- X^4 – stopa bezrobocia,
- X^5 – udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej,
- X^6 – udział rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej,
- X^7 – przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto,
- X^8 – dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca.

Powyższe zmienne diagnostyczne poddane zostały standaryzacji oraz normalizacji. Wartości rankingowe od 1 do 9 przypisane poszczególnym powiatom i miastu na prawach powiatu zostały ustalone na podstawie rozpiętości wartości zmiennych w danym roku.

Przyporządkowanie wartości rankingowych poszczególnych zmiennych, wchodzących w skład Indeksu (dla każdego roku odrębnie) następuje poprzez odjęcie wartości najwyższej od wartości najniższej. Następnie uzyskany wynik podzielony zostaje przez liczbę 9 (wartości rankingowe), co w konsekwencji pozwala na wyznaczenie rozpiętości skali przedziałów rankingowych. Dzięki tak utworzonej skali, możliwe staje się przyporządkowanie wartości dla poszczególnych powiatów w przedziale rankingowym (od 1 do 3 – wartości niskie, od 4 do 6 – wartości średnie, od 7 do 9 – wartości wysokie).

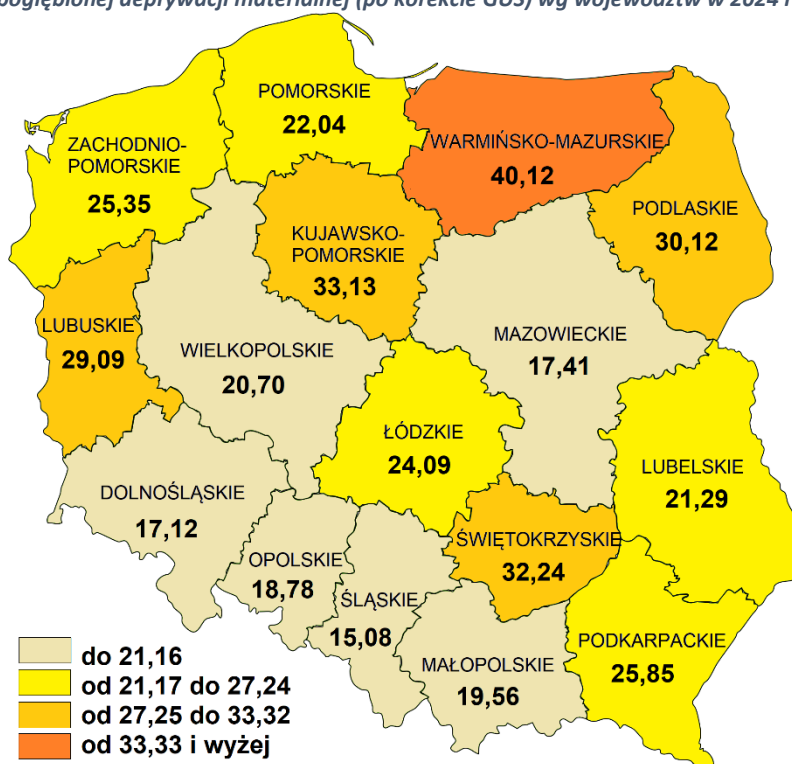
Należy zaznaczyć, iż trzem wskaźnikom tj.: wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej, wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej, udział osób długotrwale bezrobotnych – nadane zostały wyższe rangi. Przyporządkowane im „wartości rankingowe” pomnożone zostały przez wartość 1,2, gdyż uznano, iż mają one dominujące znaczenie w zakresie zagrożenia ubóstwem.

Utworzone „wartości rankingowe” z ośmiu badanych zmiennych zostały zsumowane dla każdego z 13 powiatów i m. Kielce (miasta na prawach powiatu). Efektem końcowym jest uzyskanie wewnątrzregionalnego rankingu prawdopodobieństwa występowania zagrożenia zjawiskiem ubóstwa.

2.2. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej

Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej obliczany jest każdego roku na potrzeby opracowania Oceny Zasobów Pomocy Społecznej Województwa Świętokrzyskiego (OZPS) – w niniejszym materiale wskaźnik ujęty został po korekcie GUS. Wskaźnik ten stanowi liczbę osób w rodzinach, które otrzymały świadczenie pieniężne z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców. Analiza tego wskaźnika określa obszary biedy tj. gminy, w których najwięcej mieszkańców korzysta ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, a tym samym m.in. spełnia kryteria dochodowe uprawniające do otrzymywania tego typu świadczeń. Obowiązujące kryteria dochodowe niezmiennie od 1 stycznia 2022 r. wynoszą: 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej oraz 600 zł dla osoby w rodzinie¹⁵.

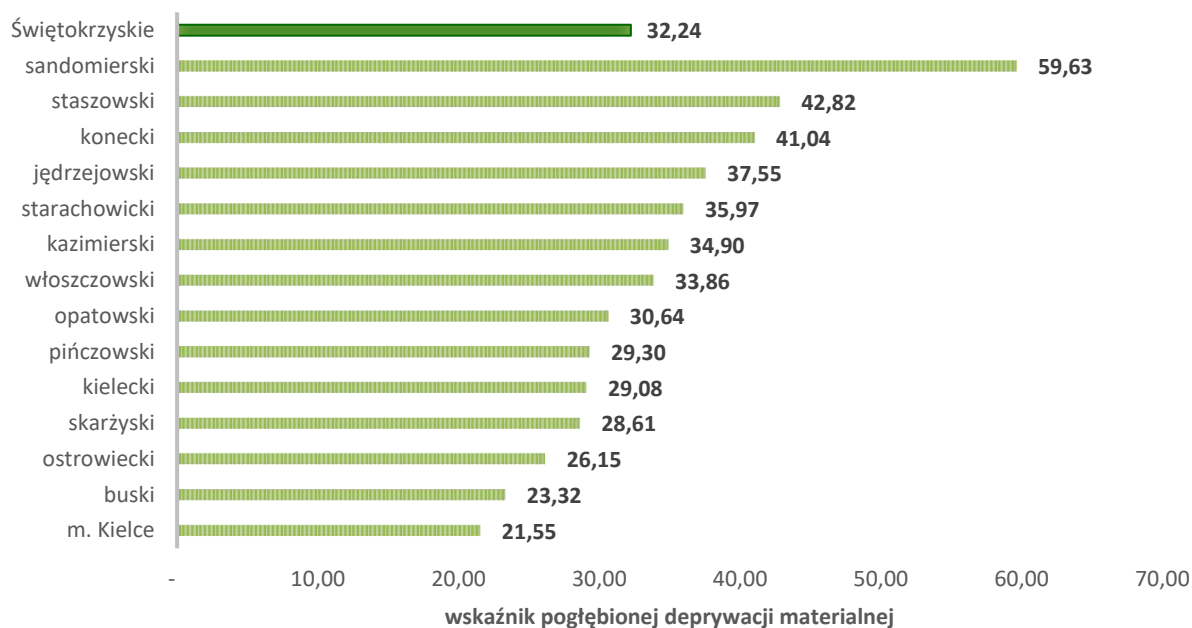
Mapa 4. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W 2024 r. wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej w Świętokrzyskim wyniósł 32,24 (wskaźnik po korekcie GUS) i był wyższy o 10 pkt w stosunku do wartości wskaźnika w kraju (22,18). Województwo świętokrzyskie zalicza się do województw o wysokim udziale osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Wyższy wskaźnik odnotowano w dwóch województwach: kujawsko-pomorskim (33,13) i warmińsko-mazurskim (40,12).

¹⁵ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2021 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

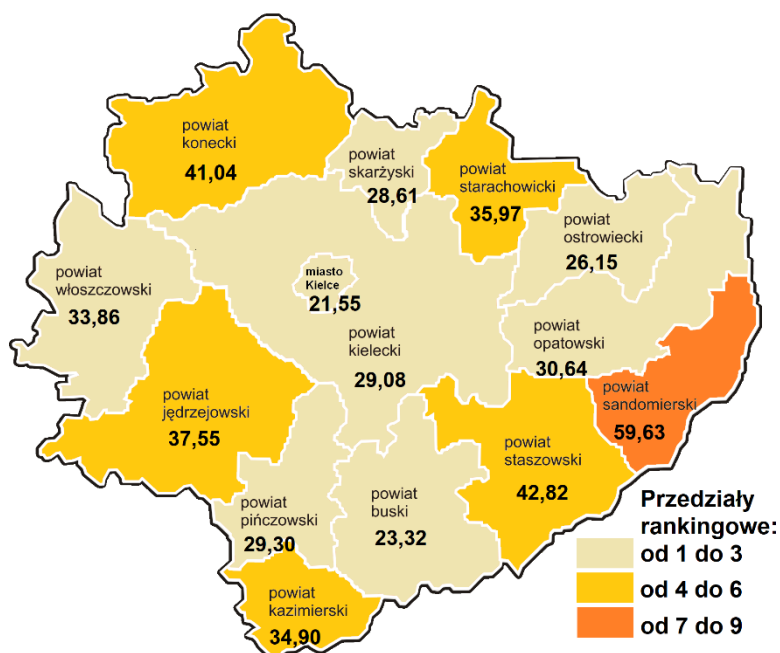

Wykres 7. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej w woj. świętokrzyskim (po korekcie GUS) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W 2024 roku wysokie wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej odnotowano w powiatach: sandomierskim (59,63), staszowskim (42,82), koneckim (41,04), jędrzejowskim (37,55), starachowickim (35,97), kazimierskim (34,90), włoszczowskim (33,86). W wymienionych powiatach wartość omawianego wskaźnika była wyższa od średniej wartości dla regionu (32,24). Najniższe wartości wskaźnika odnotowano w mieście Kielce (21,55) oraz w powiecie buskim (23,32).

Mapa 5. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej jest najważniejszą zmienną tworzącą Indeks zagrożenia ubóstwem. W związku z powyższym został on poddany szczegółowej analizie uwzględniającej wartości wskaźnika dla poszczególnych gmin.

2.2.1. Powiat buski

Tabela 6. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat buski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Busko-Zdrój	13,48	11,44	-2,04 pkt
Gnojno	76,47	60,80	-15,67 pkt
Nowy Korczyn	24,06	27,54	+3,48 pkt
Pacanów	39,71	36,35	-3,36 pkt
Solec-Zdrój	43,94	41,74	-2,2 pkt
Stopnica	19,94	20,30	+0,36 pkt
Tuczępy	30,10	27,75	-2,35 pkt
Wiślica	28,97	24,85	-4,12 pkt
powiat buski	25,82	23,32	-2,5 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie buskim średnia wartość wskaźnika pogłębionej deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 23,32 i była niższa o -2,5 pkt w stosunku do 2023 r. Najwyższą wartość wskaźnika podobnie jak w latach poprzednich odnotowano w gminie Gnojno (60,8), najniższą zaś w gminie Busko-Zdrój (11,44).

2.2.2. Powiat jędrzejowski

Tabela 7. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat jędrzejowski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Imielno	63,84	53,50	-10,34 pkt
Jędrzejów	38,17	34,18	-3,99 pkt
Małogoszcz	47,44	41,26	-6,18 pkt
Nagłowice	32,42	52,12	+19,7 pkt
Oksa	26,82	37,69	+10,87 pkt
Sędziszów	35,92	31,25	-4,67 pkt
Słupia	20,23	50,62	+30,39 pkt
Sobków	20,99	30,60	+9,61 pkt
Wodzisław	39,33	36,81	-2,52 pkt
powiat jędrzejowski	36,94	37,55	+0,61 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie jędrzejowskiego wartość deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 37,55 i była wyższa o 0,61 pkt w stosunku do 2023 r. Najwyższą wartość wskaźnika pogłębionej deprywacji materialnej odnotowano w gminie Imielno (53,50), najniższą w gminie Sobków (30,60).

2.2.3. Powiat kazimierski

Tabela 8. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat kazimierski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Bejsce	26,28	23,80	-2,48 pkt
Czarnocin	16,79	26,75	+9,96 pkt
Kazimierza Wielka	50,69	44,87	-5,82 pkt
Opatowiec	12,84	17,96	+5,12 pkt
Skalbmierz	37,99	29,99	-8 pkt
powiat kazimierski	37,93	34,90	-3,03

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie kazimierskim wartość pogłębionej deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 34,90 i była niższa o -3,03 pkt w odniesieniu do 2023 r. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w Kazimierzy Wielkiej (44,87), najniższą w gminie Opatowiec (17,96).

2.2.4. Powiat kielecki

Tabela 9. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat kielecki.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Bieliny	37,44	41,60	+4,16 pkt
Bodzentyn	36,01	29,81	-6,2 pkt
Chęciny	24,46	30,61	+6,15 pkt
Chmielnik	24,54	19,26	-5,28 pkt
Daleszyce	33,47	32,88	-0,59 pkt
Górno	29,97	27,24	-2,73 pkt
Łagów	37,02	30,26	-6,76 pkt
Łopuszno	31,61	34,05	+2,44 pkt
Maslów	45,82	43,71	-2,11 pkt
Miedziana Góra	20,14	22,01	+1,87 pkt
Mniów	36,60	34,86	-1,74 pkt
Morawica	15,40	14,06	-1,34 pkt
Nowa Słupia	59,04	54,67	-4,37 pkt
Nowiny	30,55	25,95	-4,6 pkt
Piekoszów	22,97	21,20	-1,77 pkt
Pierzchnica	32,11	41,89	+9,78 pkt
Raków	61,53	50,27	-11,26 pkt
Strawczyn	20,31	17,47	-2,84 pkt
Zagnańsk	21,35	20,39	-0,96 pkt
powiat kielecki	30,39	29,08	-1,31 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie kieleckim wartość deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 29,08 i była niższa o -1,31 pkt w odniesieniu do 2023 r. Gminami o najwyższym wskaźniku deprywacji materialnej tj. gminami, w których najwięcej osób korzystało ze świadczeń pieniężnych, były

gminy: Nowa Słupia (54,67), Raków (50,27), Masłów (43,71), Pierzchnica (41,89). Wysoki wskaźnik deprivacji materialnej odnotowano również w gminach: Bieliny (41,60), Mniów (34,86), Łopuszno (34,05). Gmina z najniższą wartością wskaźnika to Morawica (15,43).

2.2.5. Powiat konecki

Tabela 10. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat konecki.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Fałków	40,81	36,54	-4,27 pkt
Gowarczów	50,18	38,17	-12,01 pkt
Końskie	43,28	40,76	-2,52 pkt
Radoszyce	64,74	56,42	-8,32 pkt
Ruda Maleniecka	49,35	49,20	-0,15 pkt
Słupia (Konecka)	44,26	54,72	+10,46 pkt
Smyków	48,85	36,56	-12,29 pkt
Stąporków	37,00	32,30	-4,7 pkt
powiat konecki	45,17	41,04	-4,13 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie koneckim wartość wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej w 2024 r. wyniosła 41,04 i była niższa o -4,13 pkt w odniesieniu do 2023 r. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowała gmina Radoszyce (56,42), najniższą – gmina Stąporków (32,30).

2.2.6. Miasto Kielce

Tabela 11. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – miasto Kielce.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
M. Kielce	23,00	21,55	-1,45 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W mieście Kielce wartość wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej w 2024 r. wyniosła 21,55 i była niższa o -1,45 pkt w odniesieniu do 2023 r.

2.2.7. Powiat opatowski

Tabela 12. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat opatowski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Baćkowice	31,14	28,02	-3,12 pkt
Iwaniska	39,78	30,62	-9,16 pkt
Lipnik	20,26	20,37	+0,11 pkt
Opatów	19,53	20,32	+0,79 pkt
Ożarów	41,13	40,95	-0,18 pkt
Sadowie	28,21	23,50	-4,71 pkt
Tarłów	51,48	46,77	-4,71 pkt
Wojciechowice	24,47	36,15	+11,68 pkt
powiat opatowski	31,84	30,64	-1,2 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie opatowskim wartość deprivacji materialnej w 2024 r. wyniosła 30,64 i była niższa o -1,2 pkt w stosunku do 2023 r. Najwyższy poziom deprivacji materialnej odnotowano w gminie Tarłów (46,77), najniższy zaś w gminie Opatów (20,32).

2.2.8. Powiat ostrowiecki

Tabela 13. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat ostrowiecki.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Bałtów	54,45	60,83	+6,38 pkt
Bodzechów	49,04	44,27	-4,77 pkt
Ćmielów	73,80	72,61	-1,19 pkt
Kunów	32,16	29,57	-2,59 pkt
Ostrowiec Świętokrzyski	13,80	12,39	-1,41 pkt
Waśniów	50,99	53,12	+2,13 pkt
powiat ostrowiecki	27,58	26,15	-1,43 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie ostrowieckim wartość deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 26,15 i była niższa o 1,43 pkt w odniesieniu do 2023 r. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Ćmielów (72,61), najniższą zaś w Ostrowcu Świętokrzyskim (12,39).

2.2.9. Powiat pińczowski

Tabela 14. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat pińczowski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Działoszyce	23,38	18,18	-5,2 pkt
Kije	70,28	65,73	-4,55 pkt
Michałów	41,71	32,34	-9,37 pkt
Pińczów	19,85	19,98	0,13 pkt
Złota	30,98	43,04	12,06 pkt
powiat pińczowski	30,08	29,30	-0,78 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie pińczowskim wartość deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 29,30 i była niższa o -0,78 pkt niż w 2023 r. Gminą, w której wartość wskaźnika była najwyższa to gmina Kije (65,73), natomiast gminą, w której odnotowano najniższy wskaźnik, była gmina Działoszyce (18,18).

2.2.10. Powiat sandomierski

Tabela 15. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat sandomierski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Dwikozy	27,33	64,81	+37,48 pkt
Klimontów	43,94	52,30	+8,36 pkt
Koprzywnica	29,59	40,25	+10,66 pkt
Łoniów	85,43	102,59	+17,16 pkt
Obrazów	29,90	29,27	-0,63 pkt
Samborzec	53,31	140,75	+87,44 pkt
Sandomierz	18,80	18,73	-0,07 pkt
Wilczyce	67,35	100,77	+33,42 pkt
Zawichost	67,40	80,28	+12,88 pkt
powiat sandomierski	39,78	59,63	+19,85 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie sandomierskim wartość deprivacji materialnej w 2024 r. wyniosła 59,63 i była wyższa o 19,85 pkt w stosunku do 2023 r. W gminach: Samborzec (140,75), Łoniów (102,59), Wilczyce (100,77) odnotowano najwyższe wartości wskaźnika przekraczające 100,00, natomiast najniższą wartość wskaźnika odnotowano w gminie Sandomierz (18,73).

2.2.11. Powiat skarżyski

Tabela 16. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat skarżyski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Bliżyn	50,64	44,34	-6,3 pkt
Łączna	42,72	35,07	-7,65 pkt
Skarżysko Kościelne	55,82	46,40	-9,42 pkt
Skarżysko-Kamienna	24,82	23,57	-1,25 pkt
Suchedniów	20,58	24,41	+3,83 pkt
powiat skarżyski	30,84	28,61	-2,23 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie skarżyskim wartość deprivacji materialnej w 2024 r. wyniosła 28,61 i była niższa o -2,23 pkt w odniesieniu do 2023 r. Gmina z najwyższą wartością przedmiotowego wskaźnika to Skarżysko Kościelne (46,40), z najniższą zaś Skarżysko-Kamienna (23,57).

2.2.12. Powiat starachowicki

Tabela 17. Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat starachowicki.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Brody	27,87	28,86	+0,99 pkt
Mirzec	31,34	18,46	-12,88 pkt
Pawłów	22,55	20,99	-1,56 pkt
Starachowice	49,96	45,28	-4,68 pkt
Wąchock	46,91	39,72	-7,19 pkt
powiat starachowicki	40,43	35,97	-4,46 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie starachowickim wartość pogłębionej deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 35,97 i była niższa o -4,46 pkt w odniesieniu do 2023 r. Najwyższą wartość wskaźnika spośród gmin tego powiatu odnotowano w gminie Starachowice (45,28), najniższą w gminie Mirzec (18,46).

2.2.13. Powiat staszowski

Tabela 18. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat staszowski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Bogoria	100,82	91,39	-9,43 pkt
Łubnice	46,37	41,12	-5,25 pkt
Oleśnica	50,65	46,37	-4,28 pkt
Osiek	61,11	61,78	+0,67 pkt
Połaniec	47,65	42,73	-4,92 pkt
Rytwiany	27,92	25,25	-2,67 pkt
Staszów	23,87	20,83	-3,04 pkt
Szydłów	26,02	74,70	+48,68 pkt
powiat staszowski	43,29	42,82	-0,47 pkt

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie staszowskim wartość deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 42,82 i była niższa o -0,47 pkt w odniesieniu do 2023 r. W gminie Bogoria (91,39) przedmiotowy wskaźnik był najwyższy w powiecie, najniższy zaś odnotowano w gminie Staszów (20,83).

2.2.14. Powiat włoszczowski

Tabela 19. Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat włoszczowski.

Gmina	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Kluczewsko	26,31	30,79	+4,48 pkt
Krasocin	34,07	34,97	+0,9 pkt
Moskorzew	30,40	166,13	+135,73 pkt
Radków	51,94	62,53	+10,59 pkt
Secemin	26,27	39,14	+12,87 pkt
Włoszczowa	11,79	11,25	-0,54 pkt
powiat włoszczowski	23,46	33,86	+10,4 pkt

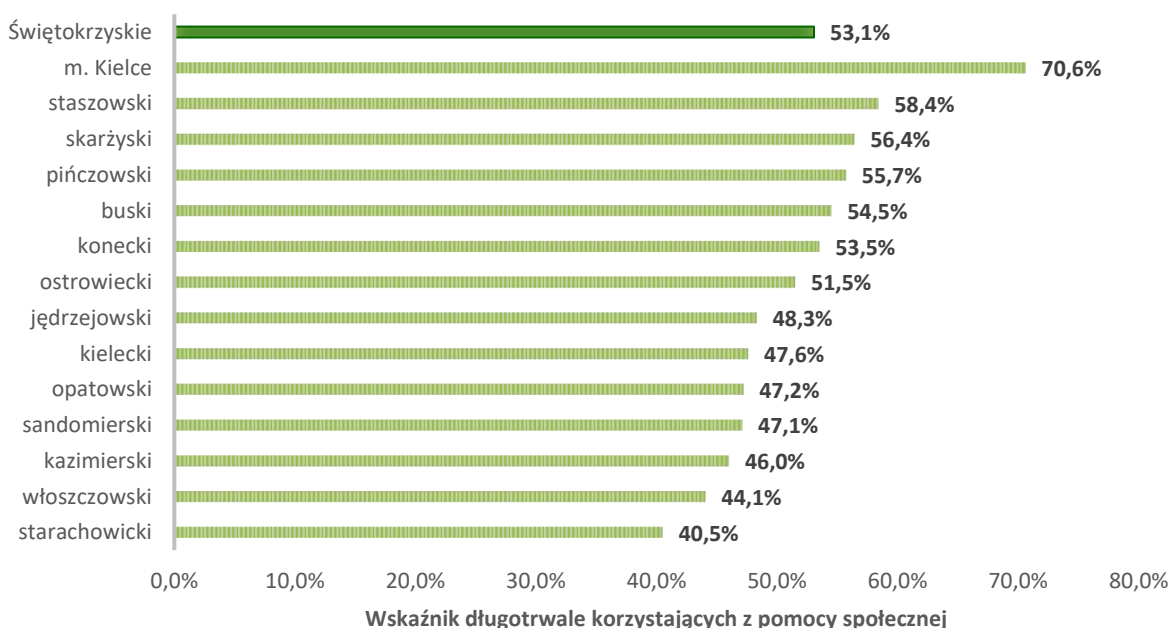
Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

W powiecie włoszczowskim wartość wskaźnika pogłębionej deprywacji materialnej w 2024 r. wyniosła 33,86 i była wyższa o 10,4 pkt w stosunku do 2023 r. Najwyższa wartość wskaźnika deprywacji wystąpiła w gminie Moskorzew (166,13), najniższa w gminie Włoszczowa (11,25).

2.3. Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej

Istotnym, niemonetarnym wskaźnikiem określającym zarówno poziom zagrożenia ubóstwem, jak i charakteryzujący strukturę osób korzystających ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej jest wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej. Wskaźnik wyraża odsetek osób, które w ciągu ostatnich 3 lat (36 miesięcy) korzystały z systemu świadczeń pomocy społecznej, przez co najmniej 18 miesięcy w ogólnej liczbie korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W ogólnej liczbie świadczeniobiorców uwzględniono osoby, którym decyzją administracyjną przyznano świadczenie lub bez decyzji w przypadkach, w których jest to uprawnione, wyłącznie na podstawie ustawy o pomocy społecznej. Obliczenia wskaźnika oparte zostały na corocznym sprawozdaniu OZPS w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS)¹⁶.

Procentowy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w województwie świętokrzyskim w 2024 r. wyniósł 53,1% i był niższy o 2,5 pkt proc. w stosunku do 2023 r. (55,6%).

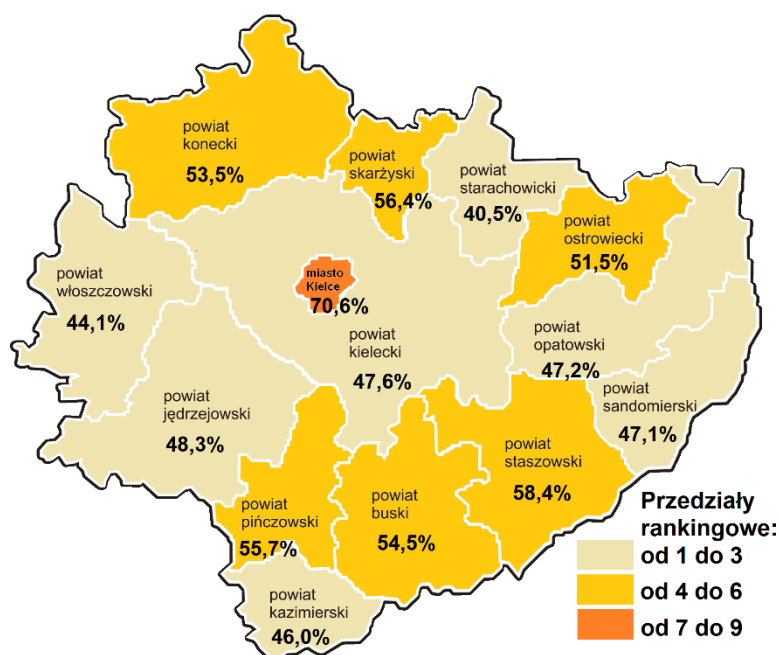
Wykres 8. Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania OZPS, CAS.

Wartość przedmiotowego wskaźnika powyżej średniej wojewódzkiej (53,1%) odnotowano w mieście Kielce (70,6%) i pięciu powiatach: staszowskim (58,4%), skarżyskim (56,4%), pińczowskim (55,7%), buskim (54,5%), koneckim (53,5%). Najniższą wartość wskaźnika osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej odnotowano w powiecie starachowickim (40,5%).

¹⁶ Objasnienia ocena zasobów pomocy społecznej, grudzień 2024.

Mapa 6. Wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania OZPS.

Ze względu na wagę omawianego wskaźnika jego wartość rankingowa w Indeksie została zwiększona (x 1,2).

Tabela 20. Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim wg gmin i zagregowana do powiatów w latach 2023-2024.

Wyszczególnienie	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Woj. świętokrzyskie	55,6%	53,1%	-2,5 pkt proc.
Busko-Zdrój	59,0%	75,0%	+16 pkt proc.
Gnojno	56,1%	58,3%	+2,2 pkt proc.
Nowy Korczyn	37,2%	65,0%	+27,8 pkt proc.
Pacanów	27,1%	27,4%	+0,3 pkt proc.
Solec-Zdrój	74,0%	64,1%	-9,9 pkt proc.
Stopnica	54,9%	52,4%	-2,5 pkt proc.
Tuczępy	43,0%	45,1%	+2,1 pkt proc.
Wiślica	37,4%	39,7%	+2,3 pkt proc.
powiat buski	48,7%	54,5%	+5,8 pkt proc.
Imielno	57,6%	61,2%	+3,6 pkt proc.
Jędrzejów	51,3%	55,1%	+3,8 pkt proc.
Małogoszcz	46,6%	50,5%	+3,9 pkt proc.
Nagłowice	53,1%	47,4%	-5,7 pkt proc.
Oksa	48,7%	37,2%	-11,5 pkt proc.
Sędziszów	42,1%	40,0%	-2,1 pkt proc.

Wyszczególnienie	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Słupia	38,8%	29,4%	-9,4 pkt proc.
Sobków	44,0%	29,0%	-15 pkt proc.
Wodzisław	50,6%	60,0%	+9,4 pkt proc.
powiat jędrzejowski	49,2%	48,3%	-0,9 pkt proc.
Bejsce	53,0%	56,5%	+3,5 pkt proc.
Czarnocin	33,8%	47,9%	+14,1 pkt proc.
Kazimierza Wielka	42,1%	43,9%	+1,8 pkt proc.
Opatowiec	31,4%	33,3%	+1,9 pkt proc.
Skalbmierz	51,8%	48,8%	-3,1 pkt proc.
powiat kazimierski	43,9%	46,0%	+2,1 pkt proc.
M. Kielce	72,9%	70,6%	-2,3 pkt proc.
Bieliny	57,5%	59,9%	+2,4 pkt proc.
Bodzentyn	47,4%	52,8%	+5,4 pkt proc.
Chęciny	41,8%	42,4%	+0,6 pkt proc.
Chmielnik	61,4%	53,7%	-7,7 pkt proc.
Daleszyce	52,2%	50,2%	-2 pkt proc.
Górno	56,6%	61,8%	+5,2 pkt proc.
Łagów	30,5%	43,9%	+13,4 pkt proc.
Łopuszno	94,9%	59,2%	-35,7 pkt proc.
Masłów	49,2%	49,8%	+0,6 pkt proc.
Miedziana Góra	32,7%	30,8%	-1,9 pkt proc.
Mniów	52,3%	27,2%	-25,1 pkt proc.
Morawica	41,8%	39,6%	-2,2 pkt proc.
Nowa Słupia	54,9%	60,6%	+5,7 pkt proc.
Nowiny	29,1%	26,4%	-2,7 pkt proc.
Piekoszów	47,9%	48,2%	+0,3 pkt proc.
Pierzchnica	60,3%	56,5%	-3,8 pkt proc.
Raków	36,0%	45,2%	+9,2 pkt proc.
Strawczyn	48,1%	47,7%	-0,4 pkt proc.
Zagnańsk	58,3%	61,8%	+3,5 pkt proc.
powiat kielecki	50,9%	47,6%	-3,3 pkt proc.
Fałków	48,8%	47,3%	-1,5 pkt proc.
Gowarczów	39,3%	34,4%	-4,9 pkt proc.
Końskie	56,7%	56,7%	-
Radoszyce	49,0%	58,4%	+9,4 pkt proc.
Ruda Maleniecka	50,0%	54,7%	+4,7 pkt proc.

Wyszczególnienie	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Słupia (Konecka)	58,4%	58,7%	+0,3 pkt proc.
Smyków	47,7%	55,7%	+8 pkt proc.
Stąporków	49,5%	48,7%	-0,8 pkt proc.
powiat konecki	52,2%	53,5%	+1,3 pkt proc.
Baćkowice	53,8%	51,7%	-2,1 pkt proc.
Iwaniska	54,9%	55,0%	+0,1 pkt proc.
Lipnik	37,3%	46,2%	+8,9 pkt proc.
Opatów	52,9%	53,6%	+0,7 pkt proc.
Ożarów	80,6%	48,8%	-31,8 pkt proc.
Sadowie	46,4%	50,0%	+3,6 pkt proc.
Tartów	40,5%	33,7%	-6,8 pkt proc.
Wojciechowice	50,8%	40,6%	-10,2 pkt proc.
powiat opatowski	56,8%	47,2%	-9,6 pkt proc.
Bałtów	48,4%	46,4%	-2 pkt proc.
Bodzechów	60,9%	66,2%	+5,3 pkt proc.
Ćmielów	45,0%	40,6%	-4,4 pkt proc.
Kunów	56,3%	55,2%	-1,1 pkt proc.
Ostrowiec Świętokrzyski	56,7%	60,1%	+3,4 pkt proc.
Waśniów	22,2%	25,3%	+3,1 pkt proc.
powiat ostrowiecki	50,5%	51,5%	+1 pkt proc.
Działoszyce	49,7%	62,8%	+13,1 pkt proc.
Kije	59,9%	62,4%	+2,5 pkt proc.
Michałów	54,5%	67,7%	+13,2 pkt proc.
Pińczów	53,8%	48,3%	-5,5 pkt proc.
Złota	60,5%	50,0%	-10,5 pkt proc.
powiat pińczowski	54,9%	55,7%	+0,8 pkt proc.
Dwikozy	84,2%	46,7%	-37,5 pkt proc.
Klimontów	53,3%	10,0%	-43,3 pkt proc.
Koprzywnica	81,0%	61,8%	-19,2 pkt proc.
Łoniów	93,6%	77,3%	-16,3 pkt proc.
Obrazów	82,4%	69,9%	-12,5 pkt proc.
Samborzec	48,0%	29,9%	-18,1 pkt proc.
Sandomierz	68,7%	63,4%	-5,3 pkt proc.
Wilczyce	60,4%	16,4%	-44 pkt proc.
Zawichost	85,9%	62,4%	-23,5 pkt proc.
powiat sandomierski	71,6%	47,1%	-24,5 pkt proc.

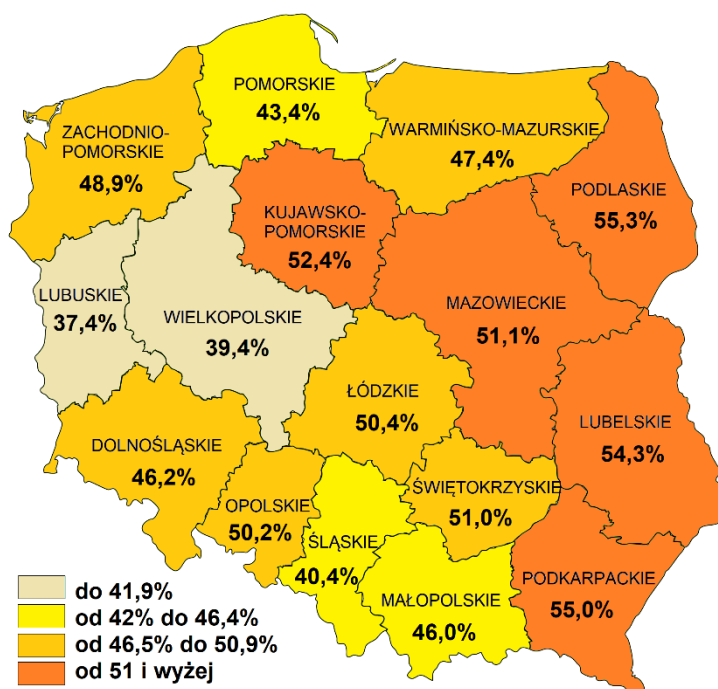
Wyszczególnienie	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Bliżyn	58,4%	57,4%	-1 pkt proc.
Łączna	51,8%	52,0%	+0,2 pkt proc.
Skarżysko Kościelne	56,0%	57,2%	+1,2 pkt proc.
Skarżysko-Kamienna	60,9%	56,9%	-4 pkt proc.
Suchedniów	59,7%	54,9%	-4,8 pkt proc.
powiat skarżyski	59,1%	56,4%	-2,7 pkt proc.
Brody	38,4%	61,1%	+22,7 pkt proc.
Mirzec	43,1%	49,7%	+6,6 pkt proc.
Pawłów	34,6%	30,6%	-4 pkt proc.
Starachowice	34,8%	36,7%	+1,9 pkt proc.
Wąchock	47,0%	56,9%	+9,9 pkt proc.
powiat starachowicki	36,6%	40,5%	+3,9 pkt proc.
Bogoria	69,5%	71,4%	+1,9 pkt proc.
Łubnice	40,3%	39,7%	-0,6 pkt proc.
Oleśnica	52,8%	54,8%	+2 pkt proc.
Osiek	58,8%	63,9%	5,1 pkt proc.
Połaniec	56,4%	55,6%	-0,8 pkt proc.
Rytwiany	45,8%	50,5%	+4,7 pkt proc.
Staszów	64,6%	64,3%	-0,3 pkt proc.
Szydłów	47,8%	32,0%	-15,8 pkt proc.
powiat staszowski	59,1%	58,4%	-0,7 pkt proc.
Kluczewsko	34,6%	47,4%	+12,8 pkt proc.
Krasocin	46,6%	43,1%	-3,5 pkt proc.
Moskorzew	60,0%	22,2%	-37,8 pkt proc.
Radków	61,9%	52,0%	-9,9 pkt proc.
Secemin	43,9%	49,0%	+5,1 pkt proc.
Włoszczowa	57,7%	56,5%	-1,2 pkt proc.
powiat włoszczowski	50,5%	44,1%	-6,4 pkt proc.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania OZPS, CAS.

2.4. Wskaźnik długotrwale bezrobotnych

Następną zmienną wchodzącą w skład Indeksu jest odsetek osób długotrwale bezrobotnych. Osobę bezrobotną długotrwale – oznacza się jako bezrobotnego pozostającego w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych¹⁷. Należy zaznaczyć, iż zagrożenie wykluczeniem społecznym i biedą wzrasta w przypadku osób długotrwale bezrobotnych. Z kolei długotrwale ubóstwo zwiększa prawdopodobieństwo dziedziczenia biedy.

Mapa 7. Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem wg województw na koniec 2024 r.

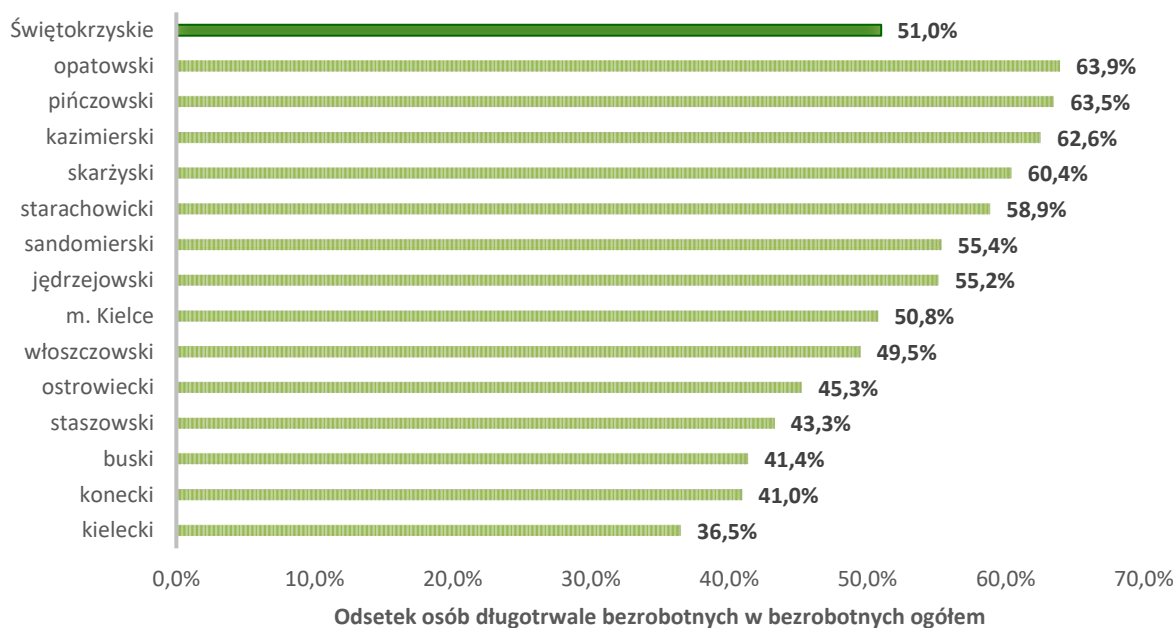
Źródło danych: Długotrwale bezrobotni, raport za 2024 rok, Departament Rynku Pracy.

Długotrwale bezrobotni w 2024 r. w Polsce stanowili 48,6% ogółu zarejestrowanych (w 2023 r. – 49%). W województwie świętokrzyskim udział osób bezrobotnych długotrwale wynosił 51,0%, co klasyfikuje nasz region powyżej średniej krajowej. Wyższy wskaźnik odnotowano w pięciu regionach: mazowieckim (51,1%), kujawsko-pomorskim (52,4%), lubelskim (54,3%), podkarpackim (55,0%), podlaskim (55,3%).

W regionie jako długotrwale bezrobotni zarejestrowanych było łącznie 16 462 osób, w tym 8 635 kobiet (tj. 52,5% ogółu). W porównaniu do grudnia 2023 roku populacja ta zmniejszyła się o 222 osoby (o 1,3%)¹⁸.

¹⁷ Zgodnie z definicją zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

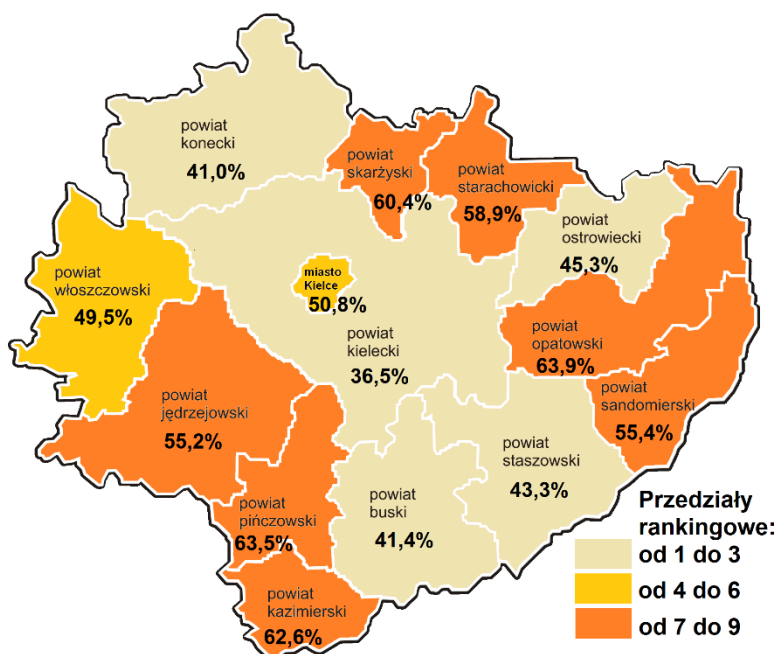
¹⁸ Informacja o poziomie i strukturze bezrobocia w woj. świętokrzyskim w 2024 r. WUP Kielce styczeń 2025.

Wykres 9. Udział długotrwale bezrobotnych w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.
 Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Kielce.

Wartość przedmiotowego wskaźnika powyżej średniej wojewódzkiej (51,0%) odnotowano w siedmiu powiatach: opatowskim (63,9%), pińczowskim (63,5%), kazimierskim (62,6%), skarżyskim (60,4%), starachowickim (58,9%), sandomierskim (55,4%), jędrzejowskim (55,2%). Najniższą wartość odnotowano w powiecie kieleckim (36,5%).

Mapa 8. Udział długotrwale bezrobotnych w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Kielce.

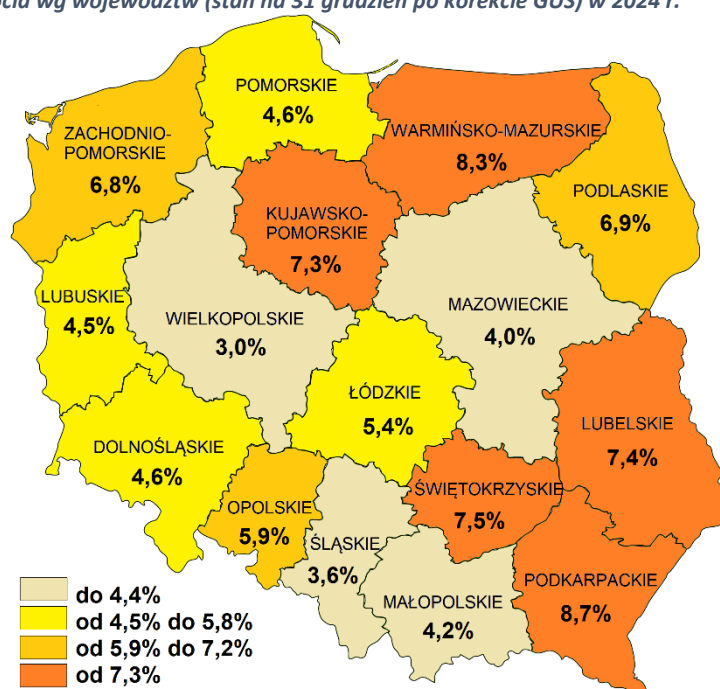
Ze względu na wagę omawianego wskaźnika jego wartość rankingowa w Indeksie została zwiększona (x 1,2).

2.5. Stopa bezrobocia

Jednym z najbardziej istotnych czynników niemonetarnych generujących ubóstwo jest bezrobocie. Pojęcia te są ściśle ze sobą związane, ponieważ wzrost liczby osób pozostających bez pracy bardzo często skutkuje zwiększeniem odsetka osób i rodzin zagrożonych ubóstwem.

Według danych WUP w Kielcach, na chwilę opracowania Indeksu tj. na koniec czerwca 2025 r. stopa bezrobocia kształtowała się w województwie świętokrzyskim na poziomie 7,5% i była o 2,4 pkt proc. większa niż w Polsce (5,1%). Wracając do roku bazowego analizy, na koniec 2024 r. wartość stopy bezrobocia po korekcie GUS w województwie świętokrzyskim (7,5%) była wyższa o 2,4 pkt proc. w stosunku do stopy bezrobocia w Polsce (5,1%).

Mapa 9. Stopa bezrobocia wg województw (stan na 31 grudnia po korekcie GUS) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Świętokrzyskie zalicza się do województw o najwyższej stopie bezrobocia. Wyższą stopę bezrobocia odnotowano tylko w dwóch województwach w kraju: warmińsko-mazurskim (8,3%), podkarpackim (8,7%).

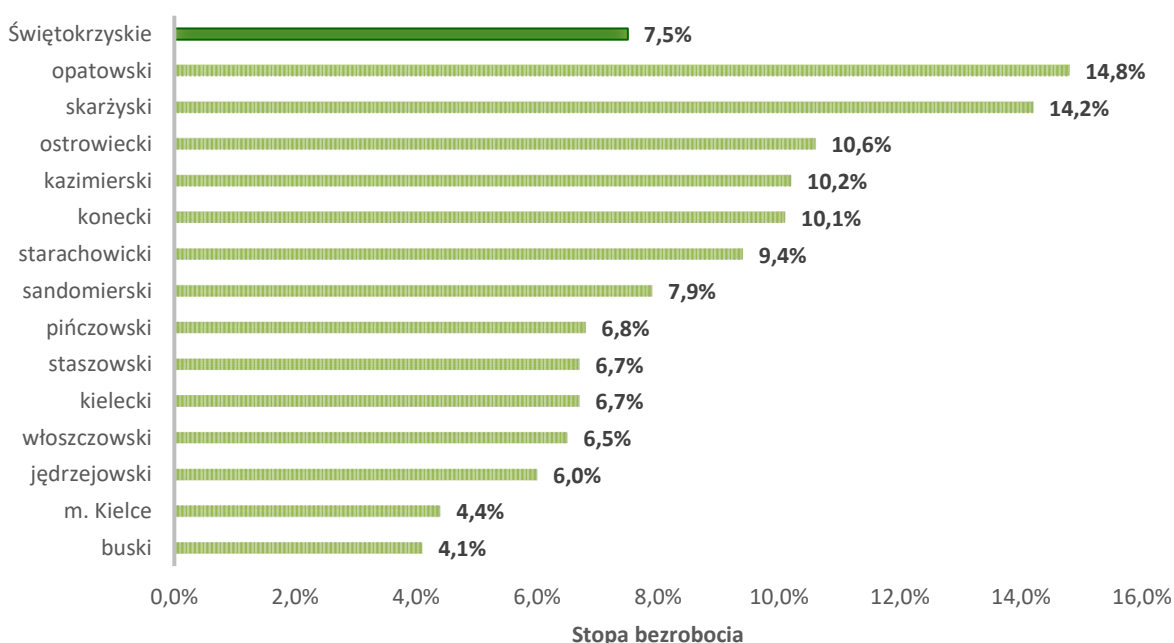
Tabela 21. Stopa bezrobocia w kraju wg województw (stan na 31.XII po korekcie GUS) w latach 2023-2024.

Województwo	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Polska	5,1%	5,1%	-
Dolnośląskie	4,4%	4,6%	+0,2 pkt proc.
Kujawsko-pomorskie	7,1%	7,3%	+0,2 pkt proc.
Lubelskie	7,5%	7,4%	-0,1 pkt proc.
Lubuskie	4,3%	4,5%	+0,2 pkt proc.
Łódzkie	5,4%	5,4%	-

Województwo	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Małopolskie	4,2%	4,2%	-
Mazowieckie	4,1%	4,0%	-0,1 pkt proc.
Opolskie	5,9%	5,9%	-
Podkarpackie	8,6%	8,7%	+0,1 pkt proc.
Podlaskie	7,0%	6,9%	-0,1 pkt proc.
Pomorskie	4,6%	4,6%	-
Śląskie	3,6%	3,6%	-
Świętokrzyskie	7,8%	7,5%	-0,3 pkt proc.
Warmińsko-mazurskie	8,3%	8,3%	-
Wielkopolskie	3,0%	3,0%	-
Zachodniopomorskie	6,7%	6,8%	+0,1 pkt proc.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Kielce.

Na koniec grudnia 2024 r. stopa bezrobocia w województwie świętokrzyskim wyniosła 7,5% i zmniejszyła się o 0,3 pkt proc. w stosunku do 2023 r.

Wykres 10. Stopa bezrobocia woj. świętokrzyskiego (stan na 31.XII po korekcie GUS) w ujęciu powiatowym w 2024 r.

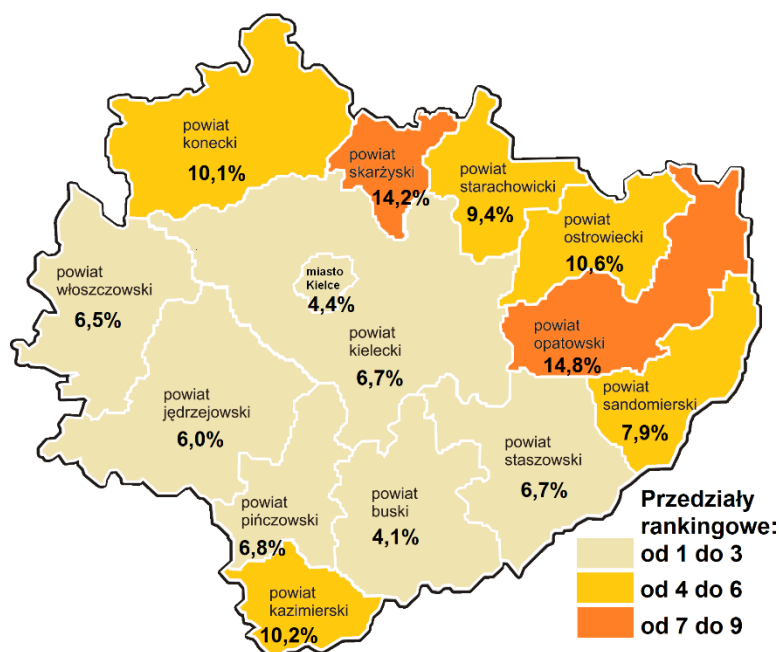
Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Kielce.

W 2024 r. spadek stopy bezrobocia w odniesieniu do 2023 r. odnotowano w jedenastu powiatach: buskim, jędrzejowskim, kazimierskim, kieleckim, koneckim, opatowskim, pińczowskim, skarżyskim, starachowickim, staszowskim, włoszczowskim i mieście Kielce. Największy spadek stopy bezrobocia o 1 pkt proc. odnotowany został w powiecie jędrzejowskim. Wzrost stopy bezrobocia odnotowano w dwóch powiatach: sandomierskim (o 0,1 pkt. proc.) i ostrowieckim (0,3 pkt proc.).

Wewnątrzregionalne zróżnicowanie stopy bezrobocia na koniec 2024 r. (stan na 31.XII po korekcie GUS) w województwie świętokrzyskim ukształtowało się następująco:

- ❖ Stopę bezrobocia powyżej wartości 7,5% (tj. stopy bezrobocia w województwie świętokrzyskim) odnotowano w sześciu powiatach:
 - starachowickim 9,4%,
 - koneckim 10,1%
 - kazimierskim 10,2%
 - ostrowieckim 10,6%
 - skarżyskim 14,2%
 - opatowskim 14,8%.
- ❖ Stopę bezrobocia poniżej 7,5% odnotowano w stolicy województwa i powiatach:
 - sandomierskim 7,9%,
 - pińczowskim 6,8%,
 - kieleckim 6,7%,
 - staszowskim 6,7%,
 - włoszczowskim 6,5%,
 - jędrzejowskim 6,0%,
 - m. Kielce 4,4%,
 - buskim 4,1%.

Mapa 10. Stopa bezrobocia w woj. świętokrzyskim (stan na 31.XII po korekcie GUS) wg powiatów w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Kielce.

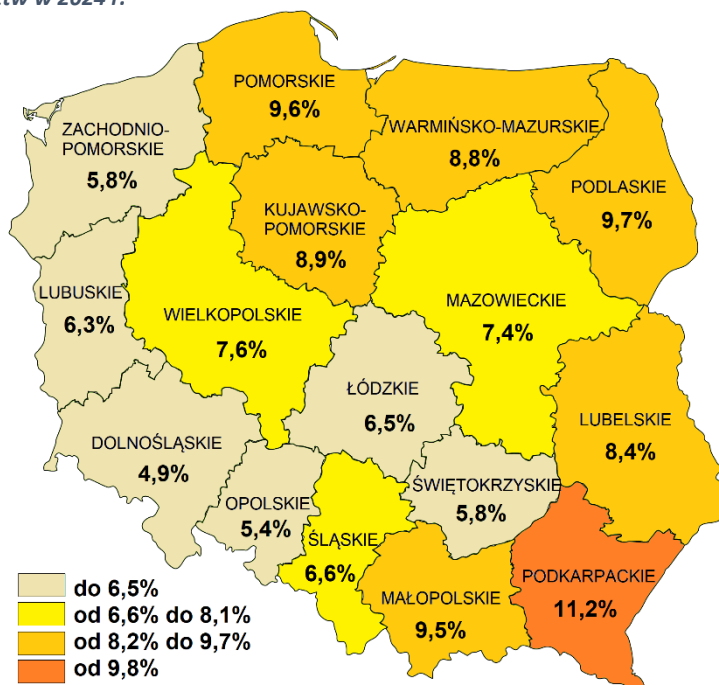
2.6. Rodziny wielodzietne korzystające z pomocy społecznej

Niemonetarnym wskaźnikiem wchodzącym w skład Indeksu jest odsetek rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w łącznej liczbie rodzin objętych pomocą społeczną. Za rodzinę wielodzietną uważa się rodzinę z trójką i więcej dzieci. Rodziny wielodzietne należą do grupy szczególnie narażonej na zagrożenie ubóstwem.

Według danych GUS w 2024 r. w skali kraju problem ubóstwa skrajnego doznawało 3,6% rodzin wielodzietnych, w odniesieniu do 2023 r. (6,9%) udział małżeństw zagrożonych ubóstwem z co najmniej 3 dzieci na utrzymaniu zmniejszył się o 3,3 pkt proc.¹⁹.

Na potrzeby analizy regionalnej opracowany został wskaźnik rodzin wielodzietnych korzystających ze wsparcia w ogóle rodzin korzystających z pomocy społecznej.

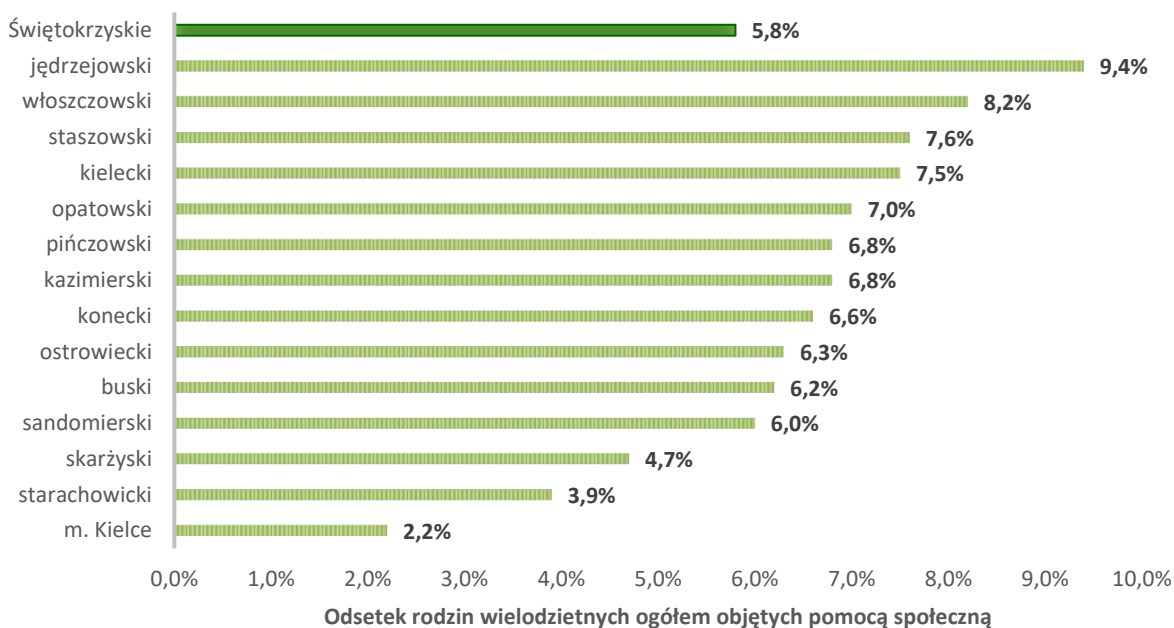
Mapa 11. Udział rodzin wielodzietnych objętych pomocą społeczną w ogólnej liczbie rodzin pobierających świadczenia społeczne wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

Omawiany wskaźnik w województwie świętokrzyskim wynosił 5,8% i był niższy o 1,9 pkt proc. w stosunku do wartości wskaźnika w Polsce (7,7%). Świętokrzyskie zalicza się do województw o niskim odsetku rodzin wielodzietnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej. Niższy wskaźnik odnotowano tylko w dwóch województwach: opolskim (5,4%), dolnośląskim (4,9%).

¹⁹ Zasięg zagrożenia ubóstwem ekonomicznym w Polsce w 2024 r. (na podstawie wyników badania budżetów gospodarstw domowych). Źródło danych GUS.

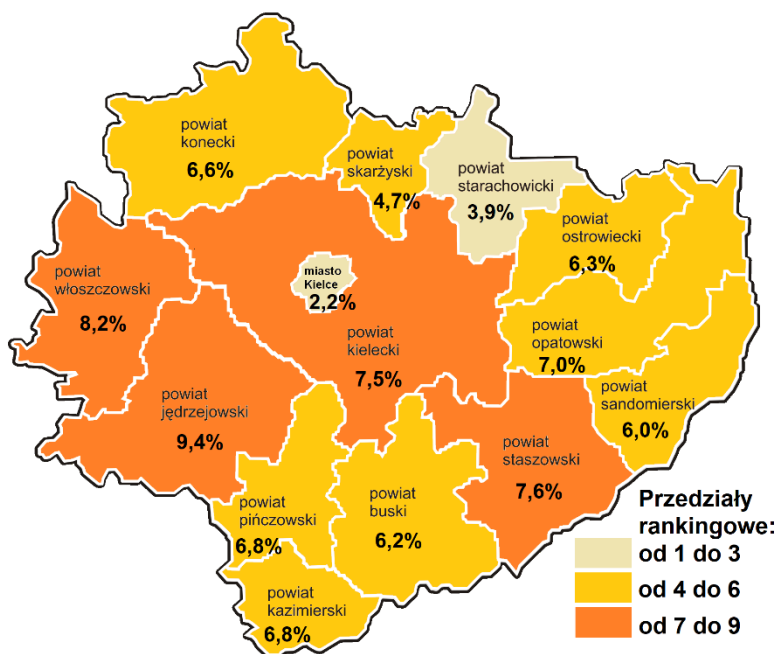
Wykres 11. Udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R, CAS.

W województwie świętokrzyskim w 2024 r. przedmiotowy wskaźnik (5,8%) zmniejszył się o 0,6 pkt proc. w stosunku od 2023 r. (6,4%).

Najwyższy odsetek rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej odnotowano w powiecie jędrzejowskim (9,4%) i włoszczowskim (8,2%), najniższy tak jak w poprzednim roku w mieście Kielce (2,2%).

Mapa 12. Udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

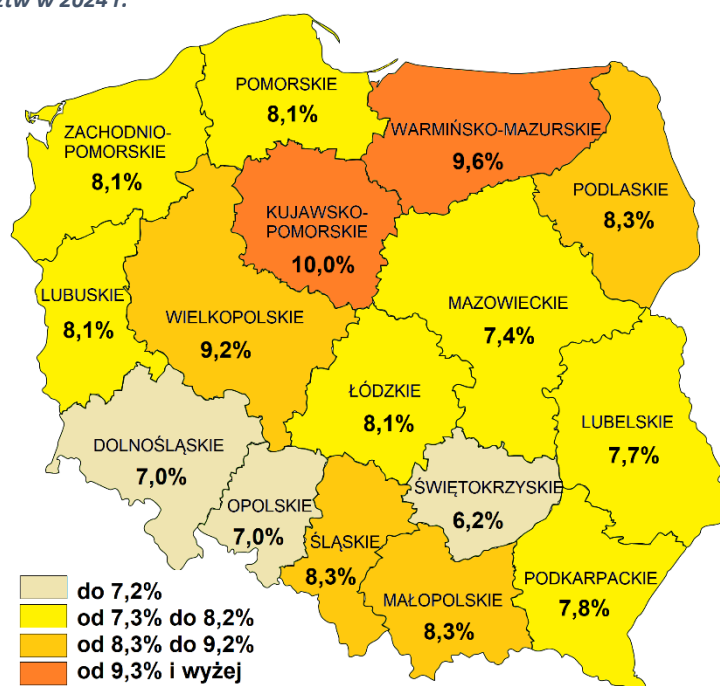

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych sprawozdania MRiPS-03-R, CAS.

2.7. Rodziny niepełne korzystające z pomocy społecznej

Niezwycie istotnym wskaźnikiem określającym poziom zagrożenia ubóstwem, jak również charakteryzującym strukturę rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej jest wskaźnik wyrażający procentowy udział rodzin niepełnych otrzymujących wsparcie, w stosunku do rzeczywistej liczby rodzin objętych pomocą społeczną. Za rodzinę niepełną należy uznać rodzinę, w której skład wchodzi jedno z rodziców (matka lub ojciec) z dzieckiem (z dziećmi)²⁰.

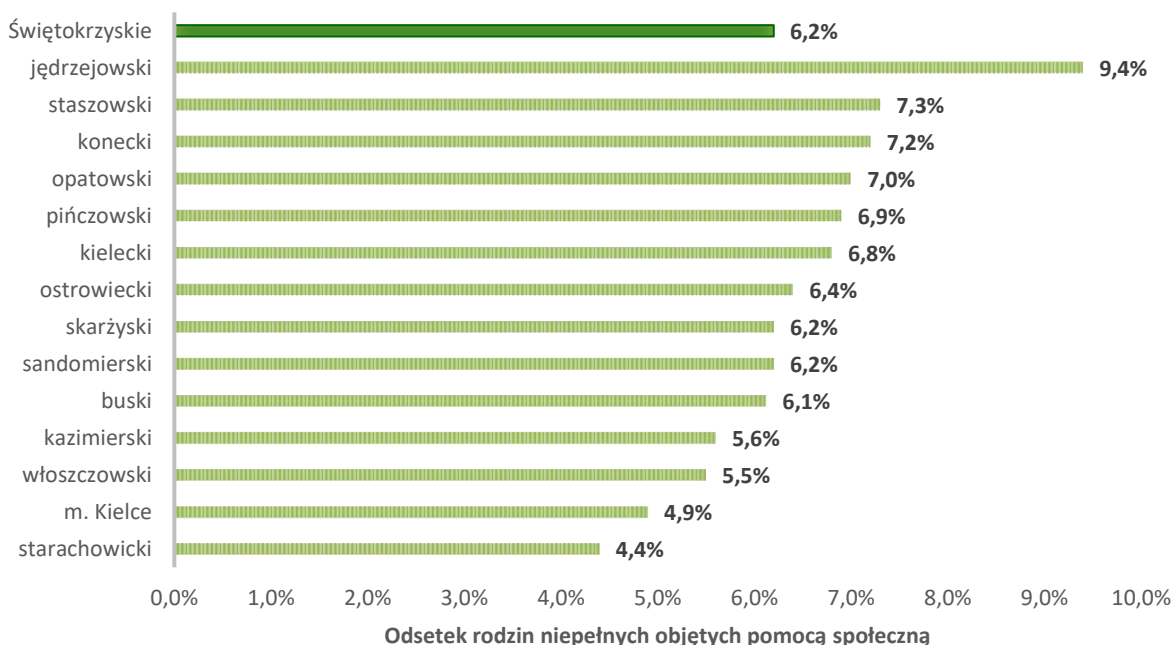
Mapa 13. Udział rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w ogóle liczby rodzin pobierających świadczenia społeczne wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

Procentowy udział rodzin niepełnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim w 2024 r. wynosił 6,2% i był niższy o 2 pkt proc. w odniesieniu do wartości wskaźnika w Polsce (8,2%). Świętokrzyskie jest regionem o najniższym odsetku rodzin niepełnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w kraju.

²⁰ Objasnienia do sporządzenia sprawozdania MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach.

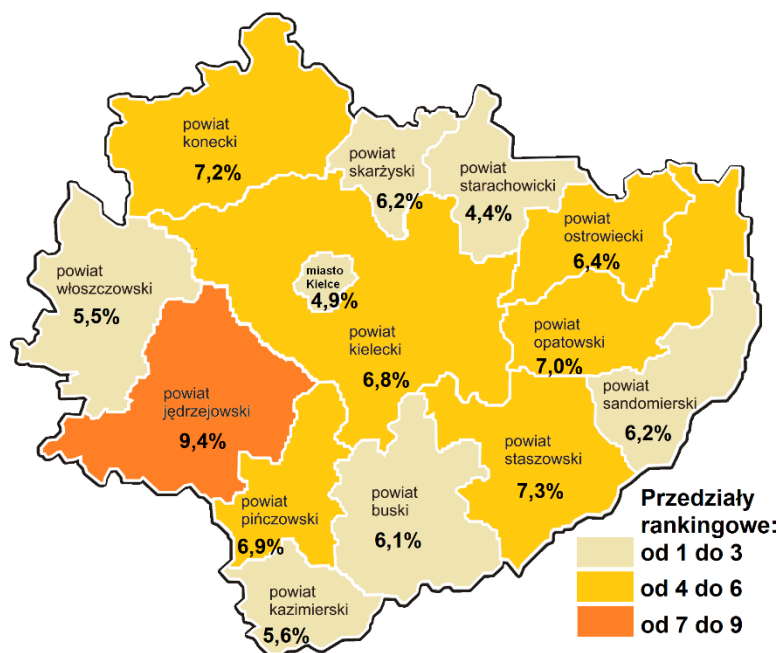

Wykres 12. Udział rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R, CAS.

Najwyższy wskaźnik rodzin niepełnych w 2024 r. odnotowano w powiecie jędrzejowskim (9,4%). W skali województwa świętokrzyskiego wartości tego wskaźnika w ośmiu powiatach przekroczyły średnią wartość (6,2%) odnotowaną w regionie. Były to powiaty: ostrowiecki (6,4%), kielecki (6,8%), pińczowski (6,9%), opatowski (7,0%), konecki (7,2%), staszowski (7,3%), jędrzejowski (9,4%).

Mapa 14. Udział rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

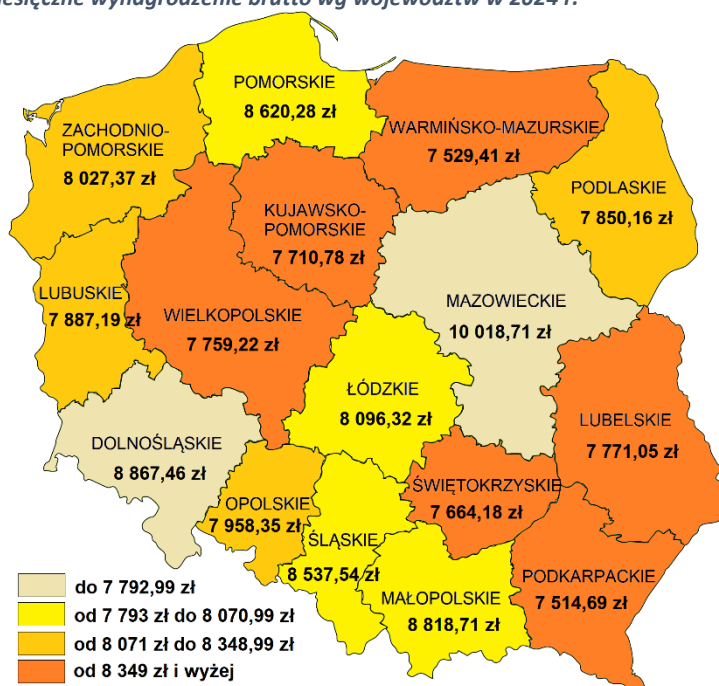

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R.

2.8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w gospodarce narodowej to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub z nadwyżki bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą²¹.

Mapa 15. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Poziom wynagrodzenia to jeden z najważniejszych monetarnych czynników mających wpływ na poziom zagrożenia ubóstwem. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w skali kraju w 2024 r. wynosiło 8 630,27 zł. Świętokrzyskie (7 664,18 zł) znajduje się wśród dwóch województw, w których odnotowujemy najniższe przeciętne wynagrodzenie brutto – nasz region plasuje się tuż przed województwem warmińsko-mazurskim (7 529,41 zł) i województwem podkarpackim (7 514,69 zł).

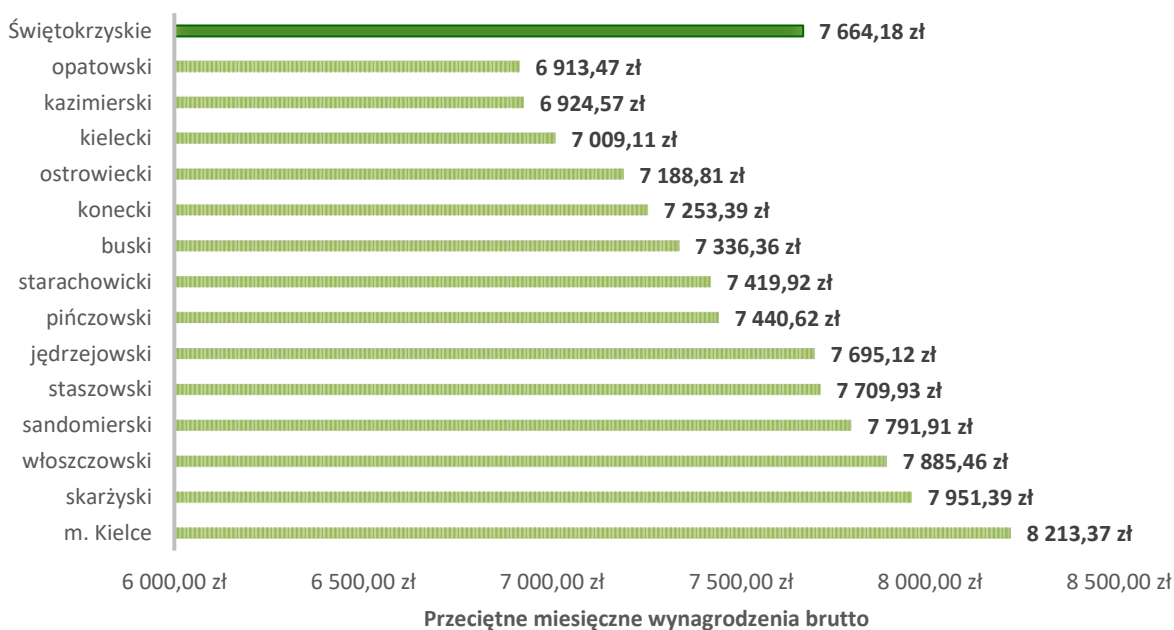
²¹ Opis metodologiczny, Główny Urząd Statystyczny Bank Danych Lokalnych.

Tabela 22. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w Polsce wg województw w latach 2023-2024.

Województwa	2023 r.	2024 r.	Zmiana
Polska	7 595,30 zł	8 630,27 zł	+1 034,97 zł
Dolnośląskie	7 850,30 zł	8 867,46 zł	+1 017,16 zł
Kujawsko – pomorskie	6 721,48 zł	7 710,78 zł	+989,30 zł
Lubelskie	6 774,52 zł	7 771,05 zł	+996,53 zł
Lubuskie	6 882,46 zł	7 887,19 zł	+1 004,73 zł
Łódzkie	7 052,93 zł	8 096,32 zł	+1 043,39 zł
Małopolskie	7 736,56 zł	8 818,71 zł	+1 082,15 zł
Mazowieckie	8 928,60 zł	10 018,71 zł	+1 090,11 zł
Opolskie	6 975,81 zł	7 958,35 zł	+982,54 zł
Podkarpackie	6 436,15 zł	7 514,69 zł	+1 078,54 zł
Podlaskie	6 805,04 zł	7 850,16 zł	+1 045,12 zł
Pomorskie	7 550,99 zł	8 620,28 zł	+1 069,29 zł
Śląskie	7 611,38 zł	8 537,54 zł	+926,16 zł
Świętokrzyskie	6 585,16 zł	7 664,18 zł	+1 079,02 zł
Warmińsko – mazurskie	6 447,09 zł	7 529,41 zł	+1 082,32 zł
Wielkopolskie	6 772,06 zł	7 759,22 zł	+987,16 zł
Zachodniopomorskie	7 007,40 zł	8 027,37 zł	+1 019,97 zł

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w województwie świętokrzyskim w 2024 r. wyniosła 7 664,18 zł i była wyższa o 1 079,02 zł w stosunku do 2023 r. (6 585,16 zł).

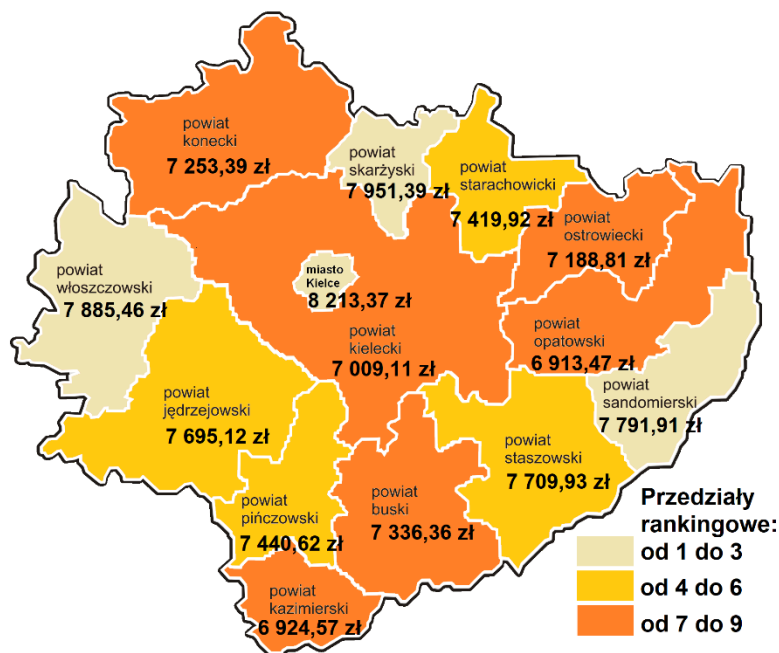

Wykres 13. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

W mieście Kielce (8 213,37 zł) i pięciu powiatach: skarżyskim (7 951,39 zł), włoszczowskim (7 885,46 zł), sandomierskim (7 791,91 zł), staszowskim (7 709,93 zł), jędrzejowskim (7 695,12 zł) – przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było wyższe od średniej wojewódzkiej (7 664,18 zł). W pozostałych powiatach wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto była niższa od średniego wynagrodzenia w regionie.

Mapa 16. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

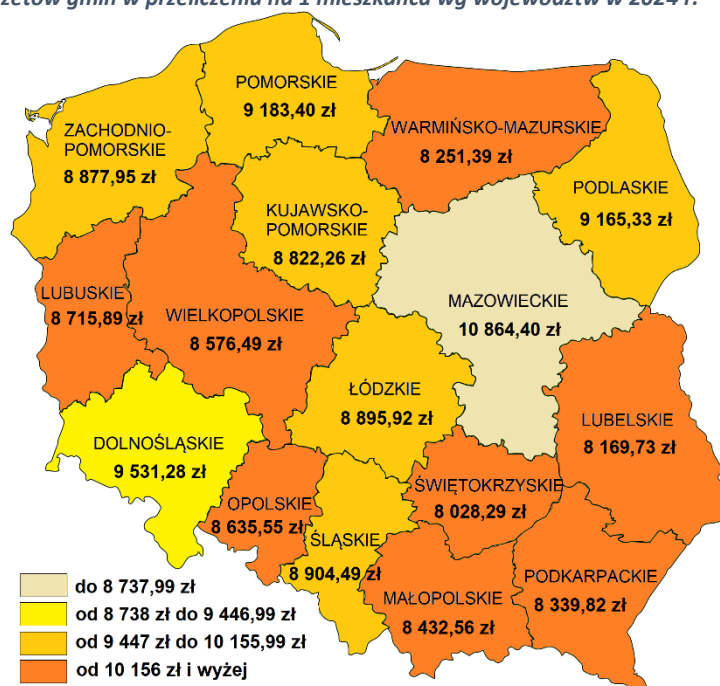

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.9. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca

Kolejny monetarny czynnik wchodzący w skład Indeksu ubóstwa to dochody budżetów samorządów gminnych w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Dochody budżetowe to ważny element systemu finansów jednostek samorządu terytorialnego. Wpływają one na zdolność jednostek samorządu terytorialnego do realizacji zadań publicznych, ponieważ umożliwiają ich finansowanie. Dane statystyczne w tym rozdziale pozyskano z Banku Danych Lokalnych GUS. W analizie ujęto finanse publiczne w zakresie dochodów budżetów gmin i miast na prawach powiatu na jednego mieszkańca.

Mapa 17. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg województw w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Przeciętne dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca w Polsce w 2024 r. wyniosły 9 053,34 zł. Świętokrzyskie (8 028,29 zł) znajduje się wśród regionów o najniższej wartości dochodu budżetowego przypadającego na jednego mieszkańca gmin.

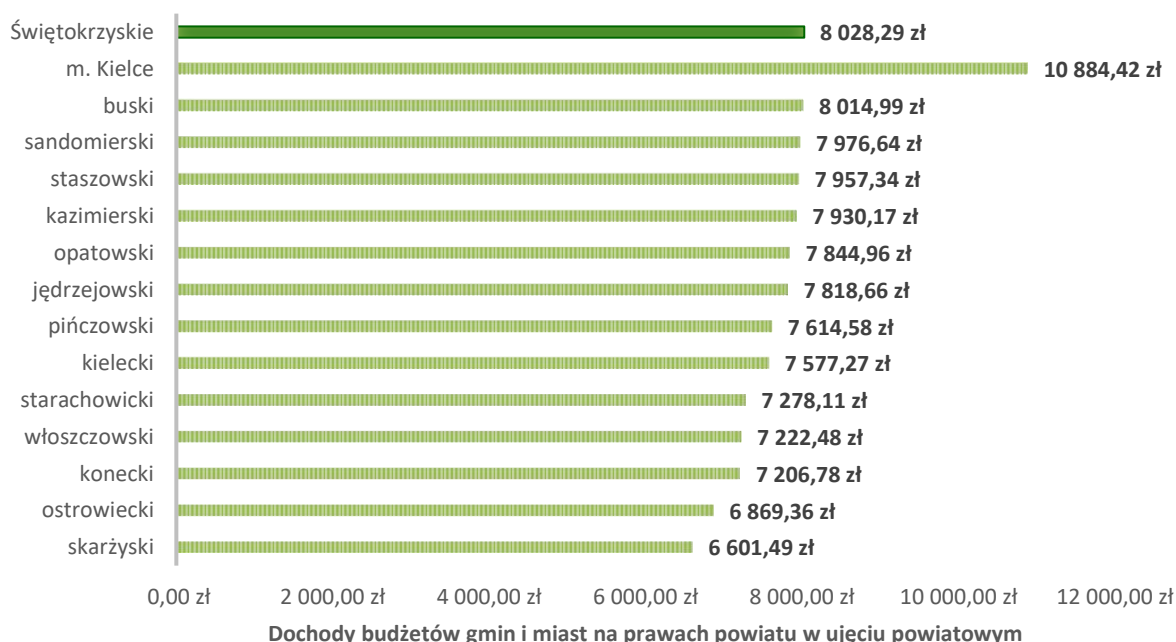
Tabela 23. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Polsce wg województw w latach 2023-2024.

Województwo	2023 r.	2024 r.	Zmiana (+/-)
Polska	7 549,38 zł	9 053,34 zł	+1 503,96 zł
Dolnośląskie	7 769,12 zł	9 531,28 zł	+1 762,16 zł
Kujawsko – pomorskie	7 388,48 zł	8 822,26 zł	+1 433,78 zł
Lubelskie	6 958,11 zł	8 169,73 zł	+1 211,62 zł
Lubuskie	7 356,62 zł	8 715,89 zł	+1 359,27 zł
Łódzkie	7 803,97 zł	8 895,92 zł	+1 091,95 zł
Małopolskie	7 081,44 zł	8 432,56 zł	+1 351,12 zł
Mazowieckie	8 714,67 zł	10 864,40 zł	+2 149,73 zł
Opolskie	6 700,26 zł	8 635,55 zł	+1 935,29 zł

Województwo	2023 r.	2024 r.	Zmiana (+/-)
Podkarpackie	7 025,85 zł	8 339,82 zł	+1 313,97 zł
Podlaskie	7 631,18 zł	9 165,33 zł	+1 534,15 zł
Pomorskie	7 664,32 zł	9 183,40 zł	+1 519,08 zł
Śląskie	7 532,39 zł	8 904,49 zł	+1 372,10 zł
Świętokrzyskie	6 930,04 zł	8 028,29 zł	+1 098,25 zł
Warmińsko – mazurskie	7 168,21 zł	8 251,39 zł	+1 083,18 zł
Wielkopolskie	7 077,99 zł	8 576,49 zł	+1 498,50 zł
Zachodniopomorskie	7 632,44 zł	8 877,95 zł	+1 245,51 zł

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wartość omawianego wskaźnika w 2024 r. w województwie świętokrzyskim ukształtowała się na poziomie 8 028,29 zł i była wyższa o 1 098,25 zł w odniesieniu do 2023 r. (6 930,04 zł).

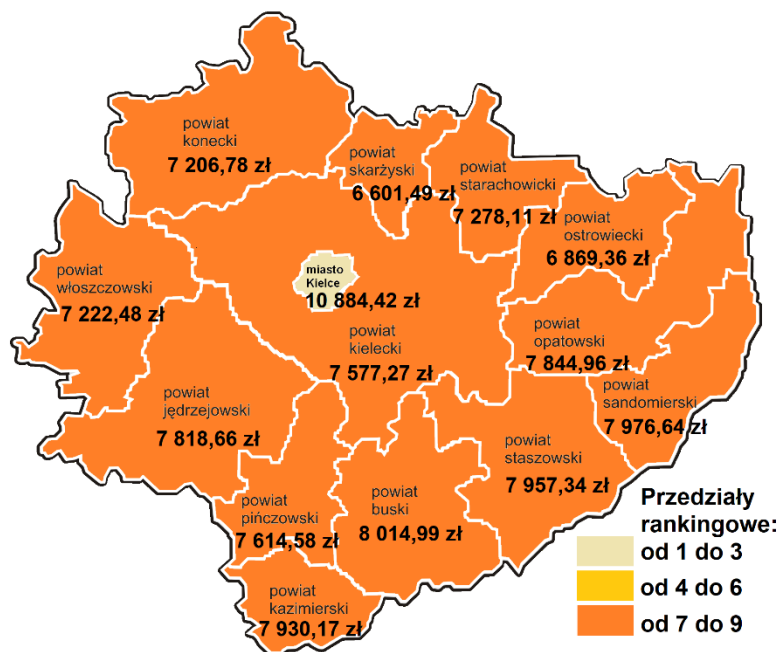

Wykres 14. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca były wyższe od wartości w województwie świętokrzyskim (8 028,29 zł) jedynie w mieście Kielce (10 884,42 zł). W pozostałych trzynastu powiatach wartość analizowanego wskaźnika nie przekraczała 8 020,00 zł. Najniższe dochody w przeliczeniu na 1 mieszkańca odnotowane zostały w powiecie skarżyskim (6 601,49 zł).

Mapa 18. Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.

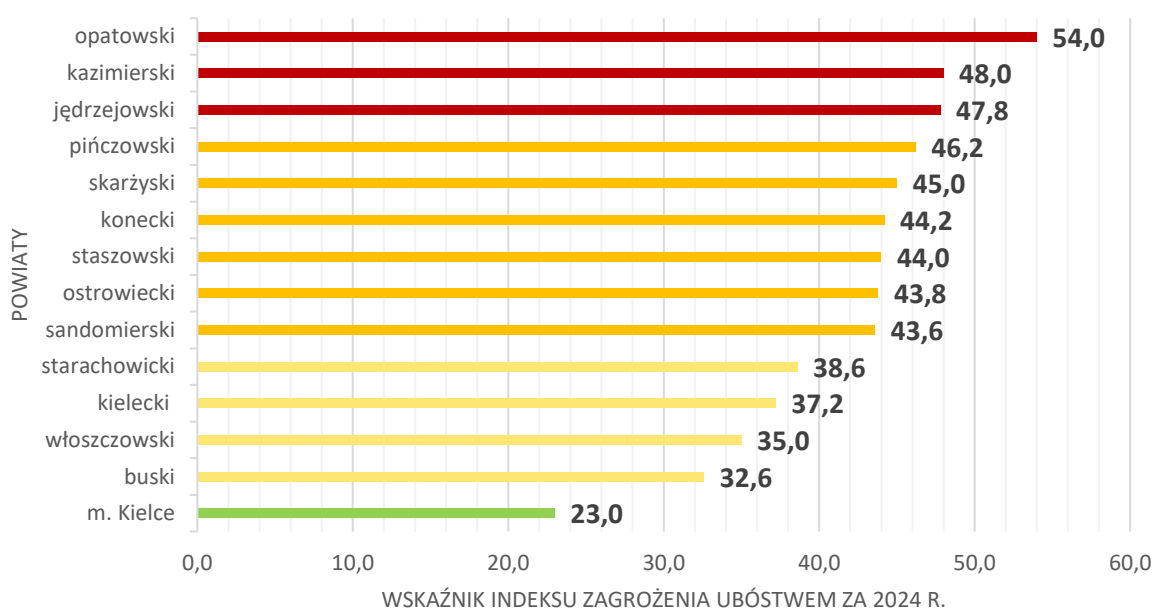

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

3. Indeks zagrożenia ubóstwem

Na podstawie analizy danych statystycznych za 2024 rok dla wszystkich powiatów regionu, dokonano przyporządkowania wartości rankingowych od 1 do 9 badanym zmiennym i nadania wyższej rangi (x1,2) trzem wskaźnikom (mającym dominujący wpływ na zjawisko ubóstwa). Po zsumowaniu ośmiu zmiennych dla każdego z powiatów i wyciągnięcia średniej z sum opracowany został Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim.

Pozwala on na obserwację zróżnicowania zagrożenia ubóstwem i określenie poziomu tego zjawiska w poszczególnych powiatach województwa.

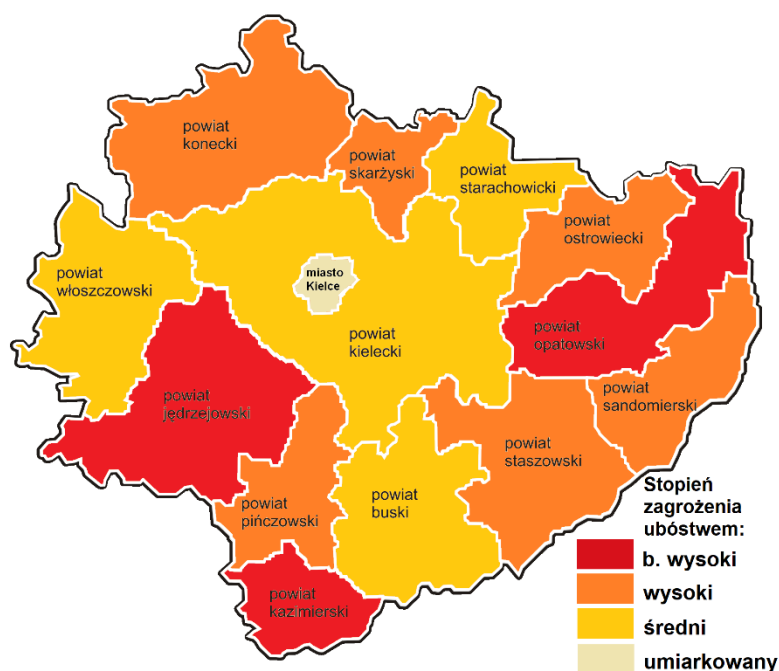
Wykres 15. Indeks wewnątrzregionalnego zagrożenia ubóstwem w świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.
Źródło: Opracowanie własne ROPS.

Tabela 24. Zmiana Indeksu zagrożenia ubóstwem w woj. świętokrzyskim wg powiatów w latach 2023-2024.

Powiat	Ranking 2023	Ranking 2024	Zmiana
buski	32,4	32,6	+0,2 pkt
jędrzejowski	53,6	47,8	-5,8 pkt
kazimierski	48,6	48,0	-0,6 pkt
kielecki	43,8	37,2	-6,6 pkt
konecki	51,8	44,2	-7,6 pkt
m. Kielce	23,0	23,0	-
opatowski	61,8	54,0	-7,8 pkt
ostrowiecki	37,4	43,8	+6,4 pkt
pińczowski	48,2	46,2	-2 pkt
sandomierski	50,6	43,6	-7 pkt
skarżyski	52,8	45,0	-7,8 pkt
starachowicki	42,4	38,6	-3,8 pkt
staszowski	47,2	44,0	-3,2 pkt
włoszczowski	38,2	35,0	-3,2 pkt
średnia	45,1	41,6	-3,5 pkt

Źródło: Opracowanie własne ROPS.

Mapa 19. Zróżnicowanie zagrożenia ubóstwem w powiatach woj. świętokrzyskiego w 2024 r.

Źródło: Opracowanie własne ROPS.

Podsumowując, w województwie świętokrzyskim od lat utrzymuje się rozwarstwiony, zróżnicowany poziom zagrożenia ubóstwem. W 2024 r. umiarkowany stopień zagrożenia ubóstwem odnotowano w mieście Kielce. Średni stopień zagrożenia ubóstwem osiągnęły cztery powiaty: buski, kielecki, starachowicki, włoszczowski. W pułap wysokiego zagrożenia ubóstwem sklasyfikowane zostało aż sześć powiatów: konecki, ostrowiecki, pińczowski, sandomierski, skarżyski, staszowski.

W stopniu bardzo wysokim potencjalnie zagrożeni ubóstwem są mieszkańcy trzech powiatów: jędrzejowskiego, kazimierskiego, opatowskiego. W wymienionych powiatach odnotowano najwyższe wskazania wynikające z sumowania wartości rankingowych z ośmiu zmiennych sprowadzonych do wspólnego mianownika, poddanych analizie w niniejszym opracowaniu.

Najwyższy wskaźnik indeksu ubóstwa w 2024 roku w regionie osiągnął powiat opatowski. Z analizy zmiennych, wchodzących w skład indeksu wynika, iż na tą niekorzystną sytuację główny wpływ miał wysoki wskaźnik długotrwale bezrobotnych. Powiat opatowski charakteryzuje się najwyższą stopą bezrobocia w regionie. Ponadto w powiecie opatowskim w roku bazowym odnotowano wysoki udział rodzin wielodzietnych oraz niepełnych korzystających z pomocy społecznej. W powiecie opatowskim odnotowano najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie w regionie. Niekorzystna wartość wskaźników w rankingu przyczyniły się do osiągnięcia powiatu opatowskiego najwyższego miejsca w indeksie zagrożenia ubóstwem.

W drugiej kolejności najwyższą wartość indeksu zagrożenia ubóstwem osiągnął powiat kazimierski, w którym nastąpiła zmiana z wysokiego na bardzo wysoki stopień zagrożenia

ubóstwem. W powiecie kazimierskim odnotowano wzrost wskaźnika udziału długotrwale bezrobotnych oraz wzrost wskaźnika długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W powiecie kazimierskim stopa bezrobocia utrzymuje się na relatywnie stałym poziomie. Powiat kazimierski zaraz za powiatem opatowskim charakteryzuje się najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniem brutto – co przyczyniło się do wzrostu powiatu kazimierskiego w rankingu indeksu.

W obszarze bardzo wysokiego stopnia zagrożenia ubóstwem w indeksie odnotowano powiat jędrzejowski, który cechuje najwyższy wskaźnik udziału rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej oraz najwyższy w regionie wskaźnik rodzin niepełnych korzystających ze świadczeń. Powiat jędrzejowski posiada relatywnie wysoki wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej oraz wysoki udział osób długotrwale bezrobotnych.

Niepokojący jest wzrost w rankingu zagrożenia ubóstwem powiatu ostrowieckiego, który przeszedł z obszaru średniego do obszaru wysokiego zagrożenia ubóstwem w indeksie. Na niekorzystną sytuację w tym zakresie dla powiatu ostrowieckiego wpływ miał wzrost udziału osób długotrwale bezrobotnych w powiecie oraz wzrost stopy bezrobocia. W powiecie ostrowieckim odnotowano wzrost udziału rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej oraz utrzymujący się na bliskim poziomie udział rodzin niepełnych objętych świadczeniami z pomocy społecznej. Powiat ostrowiecki zaraz za powiatem skarżyskim cechuje się najniższą wartością dochodów budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca oraz niskim ich przyrostem.

W strefie wysokiego stopnia zagrożenia ubóstwem odnotowano powiat staszowski, który mimo niewielkiego zmniejszenia wartości wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej, wskaźnika długotrwale korzystających z pomocy społecznej oraz stopy bezrobocia nadal utrzymuje się na wysokim poziomie w wartościach rankingowych. W powiecie staszowskim odnotowano wzrost wskaźnika długotrwale bezrobotnych, co zwiększyło niekorzystne miejsce w rankingu indeksu o dodatkowe 2,4 pkt. Następnie w powiecie staszowskim odnotowano jeden z wyższych wskaźników udziału rodzin wielodzietnych w świadczeniobiorcach pomocy społecznej, co miało swoje konsekwencje w ocenie rankingowej indeksu.

Obszarem wysokiego stopnia zagrożenia ubóstwem został objęty powiat skarżyski, mimo spadku wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej oraz spadku wskaźnika długotrwale korzystających z pomocy społecznej. W powiecie skarżyskim odnotowano drugą co do wysokości stopę bezrobocia oraz najniższe dochody budżetów gmin i miast w regionie. Utrzymujący się wysoki wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych przyczynił się do wysokiej klasyfikacji powiatu skarżyskiego w indeksie.

Pozytywne zmiany w zakresie poziomu zagrożenia ubóstwem odnotowano w powiecie kieleckim, w którym nastąpiło przejście w rankingu ze stopnia wysokiego na stopień średni zagrożenia ubóstwem. Z analizy zmiennych, wchodzących w skład Indeksu dla powiatu

kieleckiego wynika, iż na tą zmianę główny wpływ miał spadek wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej oraz spadek wskaźnika długotrwale korzystających z pomocy społecznej. Powiat kielecki charakteryzuje się najniższym wskaźnikiem udziału bezrobotnych długotrwale w regionie oraz relatywnie niską stopą bezrobocia wśród powiatów. Na poprawę sytuacji rankingowej miał wpływ spadek udziału rodzin wielodzietnych i niepełnych korzystających z pomocy społecznej oraz wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto i jego wysoki wolumen.

Poprawę klasyfikacji w rankingu odnotował powiat konecki, który przeszedł ze strefy bardzo wysokiej zagrożenia ubóstwem do strefy wysokiej. Wpływ na tego rodzaju stan rzeczy miał spadek wskaźnika pogłębionej deprivacji materialnej oraz spadek wskaźnika udziału rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej. Powiat konecki charakteryzuje się niskim udziałem długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych – co z pewnością umożliwiło przejście do niższej sfery zagrożenia ubóstwem.

Niższe wartości w rankingu indeksu zagrożeniem ubóstwem odnotowano w powiecie sandomierskim, w którym zauważamy znaczący spadek wskaźnika długotrwale korzystających z pomocy społecznej oraz spadek udziału rodzin wielodzietnych i niepełnych objętych świadczeniami pomocy społecznej oraz wzrost dochodów budżetów gmin i miast na jednego mieszkańca w powiecie.

Niewielkie spadki wartości rankingowej w indeksie w odniesieniu do poprzedniego badania odnotowały również powiaty: starachowski, pińczowski i włoszczowski.

W mieście Kielce stopień umiarkowany określający zagrożenie ubóstwem nie uległ zmianie rankingowej w odniesieniu do 2023 roku.

Tabela 25. Zmienne Indeksu zagregowane do woj. świętokrzyskiego w roku 2023 i 2024.

Wskaźnik	2023 r.	2024 r.
X ¹ – wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej	32,19	32,24
X ² – wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej	55,6%	53,1%
X ³ – udział długotrwale bezrobotnych	49,5%	51,0%
X ⁴ – stopa bezrobocia	7,8%	7,5%
X ⁵ – udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej	6,4%	5,8%
X ⁶ – udział rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej	7,1%	6,2%
X ⁷ – przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	6 585,16 zł	7 664,18 zł
X ⁸ – dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca	6 930,04 zł	8 028,29 zł

Źródło danych: Opracowanie własne ROPS na podstawie dostępnych danych statystycznych.

4. Podsumowanie i wnioski

Dokonana za 2024 rok analiza wewnątrzregionalnego zróżnicowania zagrożenia ubóstwem na podstawie opracowanego Indeksu jest obrazem zróżnicowania tego zjawiska w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Podsumowanie analizy wskaźników wchodzących w skład Indeksu:

- **Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej** w 2024 r. w woj. świętokrzyskim wynosił 32,24 (po korekcie GUS) i był wyższy o 10 pkt w stosunku do średniego wskaźnika dla Polski (22,18). Najwyższą wartość wskaźnika pogłębionej deprywacji materialnej odnotowano w powiecie sandomierskim – 59,63, najniższą w m. Kielce – 21,55.
- **Procentowy udział długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej** w ogólnej liczbie świadczeniobiorców w woj. świętokrzyskim w 2024 r. wynosił 53,1% i zmniejszył się o 2,5 pkt proc. w stosunku do 2023 r. (55,6%). Najwyższy udział osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej odnotowano w mieście Kielce – 70,6%, najniższy w powiecie starachowickim – 40,5%.
- **Udział długotrwale bezrobotnych** w regionie w 2024 r. wyniósł 51,0% i był wyższy o 2,4 pkt proc. w odniesieniu do udziału długotrwale bezrobotnych w kraju (48,6%). Najwyższą wartość przedmiotowego wskaźnika odnotowano w powiecie opatowskim – 63,9%, najniższą w powiecie kieleckim – 36,5%.
- **Stopa bezrobocia** na koniec 2024 r. (po korekcie GUS) w woj. świętokrzyskim wyniosła 7,5% i była wyższa o 2,4 pkt proc. w stosunku do stopy bezrobocia w Polsce (5,1%). Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiecie opatowskim – 14,8%, najniższą w powiecie buskim – 4,1%.
- **Udział rodzin wielodzietnych** korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogólnej liczby rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej w województwie świętokrzyskim w 2024 r. wynosił 5,8% i był niższy o 1,9 pkt proc. w stosunku do wartości wskaźnika w kraju (7,7%). W powiecie jędrzejowskim wartość wskaźnika wyniosła 9,4% i była najwyższa w regionie, w mieście Kielce wskaźnik był najniższy i wynosił 2,2%.
- **Udział rodzin niepełnych** korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w ogólnej liczby rodzin pobierających świadczenia z pomocy społecznej w regionie w 2024 r. wynosił 6,2% i był niższy o 2 pkt proc. w odniesieniu do wartości wskaźnika w kraju (8,2%). Najwyższy wskaźnik rodzin niepełnych odnotowano w powiecie jędrzejowskim – 9,4%, najniższy w powiecie starachowickim – 4,4%.
- **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w 2024 r. w woj. świętokrzyskim ukształtowało się na poziomie 7 664,18 zł i było niższe od średniego miesięcznego

wynagrodzenie brutto w kraju (8 630,27 zł) o – 966,09 zł. Najwyższy wolumen przeciętnego wynagrodzenia odnotowano w mieście Kielce – 8 213,37 zł, najniższy w powiecie opatowskim – 6 913,47 zł.

- **Przeciętne dochody budżetów gmin w przeliczeniu na jednego mieszkańca** w Polsce w 2024 r. wynosiły 9 053,34. Województwo świętokrzyskie z wartością dochodów budżetów gmin na poziomie 8 028,29 zł w przeliczeniu na jednego mieszkańca znajduje się wśród województw o najniższej wartości tego wskaźnika. W regionie najwyższy wolumen omawianego wskaźnika odnotowano w mieście Kielce – 10 884,42 zł, najniższą w powiecie skarżyskim – 6 601,49 zł.

Przeciwdziałanie zjawisku ubóstwa wymaga kompleksowych działań zarówno na poziomie administracji rządowej, jak i samorządowej. Istotnym jest wdrożenie rozwiązań systemowych w zakresie aktywnej polityki społecznej, której celem jest zmniejszenie zjawiska ubóstwa i wykluczenia społecznego, powiązanych z polityką służącą stabilnemu wzrostowi gospodarczemu oraz polityką na rzecz wzrostu zatrudnienia i generowania godnego wynagrodzenia dla pracowników. Wymagane są długofalowe interwencje pomocowe kierowane do osób oraz grup szczególnie zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Zakres działań powinien być dopasowany do konkretnych kategorii tj. osób: bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych, korzystających ze świadczeń pieniężnych czy długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Działania te muszą nie tylko uwzględniać rzeczywiste i zróżnicowane potrzeby osób i rodzin, ale przede wszystkim powinny zmierzać do ich aktywizacji i pełnego usamodzielnienia. Jednym z największych wyzwań jest mobilizacja osób ubogich czy zagrożonych wykluczeniem społecznym do zwiększenia przez nich aktywności społeczno-zawodowej. W tym zakresie priorytetowe są oddziaływania w obszarze reintegracji np.: udział w zajęciach centrów integracji społecznej, klubów integracji społecznej czy też zakładów aktywności zawodowej. Niezwykle istotnym działaniem jest również wspieranie rodzin wielodzietnych i niepełnych w rozwiązywaniu ich bieżących problemów poprzez rozwój usług społecznych, dostosowanych do potrzeb rodziny.

Wyniki analizy zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim, uwzględniające sytuację ekonomiczną i społeczno-demograficzną regionu, pozwalają na wyznaczenie przyczyn zjawiska niedostatku w regionie. Są nimi:

- wyższy poziom stopy bezrobocia w województwie w odniesieniu do kraju,
- wysoki udział długotrwale bezrobotnych w ogóle bezrobotnych w regionie,
- niskie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto,
- niski przeciętny dochód na jednego mieszkańca,
- obserwowany proces depopulacji mieszkańców województwa, skutkujący niekorzystnymi trendami demograficznymi,

- znaczący odsetek osób mieszkających na terenach wiejskich,
- rozdrobnienie gospodarstw rolnych,
- niski stopień urbanizacji,
- niski poziom uprzemysłowienia.

Indeks zagrożenia ubóstwem w województwie świętokrzyskim za 2024 rok i dokonana w nim analiza przestrzennego zróżnicowania zagrożenia ubóstwem jest materiałem pomocnym w zakresie rozdysponowania środków z Unii Europejskiej, a także w procesie planowania strategicznego.

Spis map, tabel i wykresów

Mapa 1.	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 1000 mieszkańców wg województw w 2024 r.	13
Mapa 2.	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia na 1000 mieszkańców wg województw w 2024 r.	14
Mapa 3.	Wskaźnik liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu bezdomności na 1000 mieszkańców wg województw w 2024 r.	15
Mapa 4.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg województw w 2024 r.	18
Mapa 5.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.	19
Mapa 6.	Wskaźnik osób długotrwale korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.	27
Mapa 7.	Udział długotrwale bezrobotnych w liczbie bezrobotnych ogółem wg województw na koniec 2024 r.	31
Mapa 8.	Udział długotrwale bezrobotnych w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r. ...	32
Mapa 9.	Stopa bezrobocia wg województw (stan na 31 grudzień po korekcie GUS) w 2024 r.	33
Mapa 10.	Stopa bezrobocia w woj. świętokrzyskim (stan na 31.XII po korekcie GUS) wg powiatów w 2024 r.	35
Mapa 11.	Udział rodzin wielodzietnych objętych pomocą społeczną w ogóle liczby rodzin pobierających świadczenia społeczne wg województw w 2024 r.	36
Mapa 12.	Udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.	37
Mapa 13.	Udział rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w ogóle liczby rodzin pobierających świadczenia społeczne wg województw w 2024 r.	38
Mapa 14.	Udział rodzin niepełnych ogółem objętych pomocą społeczną w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.	39
Mapa 15.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wg województw w 2024 r.	40
Mapa 16.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.	42
Mapa 17.	Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca wg województw w 2024 r.	43
Mapa 18.	Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w woj. świętokrzyskim wg powiatów w 2024 r.	45
Mapa 19.	Zróźnicowanie zagrożenia ubóstwem w powiatach woj. świętokrzyskiego w 2024 r.	47
Tabela 1.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju wg grup społeczno-ekonomicznych w latach 2020-2024.	8
Tabela 2.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju według typów gospodarstw domowych w latach 2020-2024.	9
Tabela 3.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju według typów gospodarstw domowych w latach 2020-2024.	10
Tabela 4.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju według miejsca zamieszkania w latach 2020-2024.	11
Tabela 5.	Liczba osób korzystająca z pomocy społecznej z powodu: ubóstwa, bezrobocia i bezdomności w woj. świętokrzyskim w latach 2017-2024.	13

Tabela 6.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat buski.....	20
Tabela 7.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat jędrzejowski.	20
Tabela 8.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat kazimierski.	21
Tabela 9.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat kielecki.	21
Tabela 10.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat konecki.....	22
Tabela 11.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – miasto Kielce.....	22
Tabela 12.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat opatowski.	22
Tabela 13.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat ostrowiecki.....	23
Tabela 14.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat pińczowski.....	23
Tabela 15.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat sandomierski.....	24
Tabela 16.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat skarżyski.....	24
Tabela 17.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat starachowicki.	24
Tabela 18.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat staszowski.	25
Tabela 19.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej (po korekcie GUS) wg gmin – powiat włoszczowski.....	25
Tabela 20.	Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim wg gmin i powiatów w latach 2023-2024.	27
Tabela 21.	Stopa bezrobocia w kraju wg województw (stan na 31.XII po korekcie GUS) w latach 2023-2024.....	33
Tabela 22.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w Polsce wg województw w latach 2023-2024.....	41
Tabela 23.	Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Polsce wg województw w latach 2023-2024.	43
Tabela 24.	Zmiana Indeksu zagrożenia ubóstwem w woj. świętokrzyskim wg powiatów w latach 2023-2024.....	46
Tabela 25.	Zmienne Indeksu zagregowane do woj. świętokrzyskiego w roku 2023 i 2024.....	49
Wykres 1.	Zasięg zagrożenia ubóstwem w Polsce w latach 2015-2024 według przyjętych w danym roku trzech granic ubóstwa (% osób w gospodarstwach domowych).	6
Wykres 2.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju w 2024 r. i 2023 r. wg grup społeczno-ekonomicznych.	7
Wykres 3.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju w 2024 r. i 2023 r. wg typów gospodarstw domowych.	8
Wykres 4.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym w kraju w 2024 r. i 2023 r. wg wykształcenia głowy gospodarstwa.....	9

Wykres 5.	Zasięg zagrożenia ubóstwem skrajnym kraju w 2024 r. i 2023 r. wg miejsca zamieszkania.....	11
Wykres 6.	Zasięg zagrożenia ubóstwem w woj. świętokrzyskim wg powodów przyznania pomocy społecznej na 1000 mieszkańców w latach 2017-2024.	12
Wykres 7.	Wskaźnik pogłębionej deprivacji materialnej w woj. świętokrzyskim (po korekcie GUS) w 2024 r.	19
Wykres 8.	Wskaźnik długotrwale korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.	26
Wykres 9.	Udział długotrwale bezrobotnych w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.	32
Wykres 10.	Stopa bezrobocia woj. świętokrzyskiego (stan na 31.XII po korekcie GUS) w ujęciu powiatowym w 2024 r.	34
Wykres 11.	Udział rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.	37
Wykres 12.	Udział rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.	39
Wykres 13.	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto [zł] w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.	41
Wykres 14.	Dochody budżetów gmin w przeliczeniu na 1 mieszkańca w woj. świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.	44
Wykres 15.	Indeks wewnątrzregionalnego zagrożenia ubóstwem w świętokrzyskim (w ujęciu powiatowym) w 2024 r.	46

Aneks

X¹ Przyporządkowanie wartości rankingowych dla wskaźnika pogłębionej deprywacji materialnej.

Powiat	Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej w 2023 r.	Wartość rankingowa	Iloczyn wartości rankingowa (x 1,2)	Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej w 2024 r.	Wartość rankingowa	Iloczyn wartości rankingowa (x 1,2)
buski	25,82	2	2,4	23,32	1	1,2
jędrzejowski	36,94	6	7,2	37,55	4	4,8
kazimierski	37,93	7	8,4	34,90	4	4,8
kielecki	30,39	4	4,8	29,08	2	2,4
konecki	45,17	9	10,8	41,04	5	6
m. Kielce	23,00	1	1,2	21,55	1	1,2
opatowski	31,84	4	4,8	30,64	3	3,6
ostrowiecki	27,58	2	2,4	26,15	2	2,4
pińczowski	30,08	3	3,6	29,30	2	2,4
sandomierski	39,78	7	8,4	59,63	9	10,8
skarżyski	30,84	4	4,8	28,61	2	2,4
starachowicki	40,43	8	9,6	35,97	4	4,8
staszowski	43,29	9	10,8	42,82	6	7,2
włoszczowski	23,46	1	1,2	33,86	3	3,6

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-03-R.

X² Przyporządkowanie wartości rankingowych dla wskaźnika długotrwałe korzystających z pomocy społecznej.

Powiat	Wskaźnik długotrwałej pomocy społecznej w 2023 r.	Wartość rankingowa	Iloczyn wartości rankingowa (x 1,2)	Wskaźnik długotrwałej pomocy społecznej w 2024 r.	Wartość rankingowa	Iloczyn wartości rankingowa (x 1,2)
buski	48,7%	4	4,8	54,5%	5	6
jędrzejowski	49,2%	4	4,8	48,3%	3	3,6
kazimierski	43,9%	2	2,4	46,0%	2	2,4
kielecki	50,9%	4	4,8	47,6%	3	3,6
konecki	52,2%	4	4,8	53,5%	4	4,8
m. Kielce	72,9%	9	10,8	70,6%	9	10,8
opatowski	56,8%	6	7,2	47,2%	3	3,6
ostrowiecki	50,5%	4	4,8	51,5%	4	4,8
pińczowski	54,9%	5	6,0	55,7%	5	6
sandomierski	71,6%	9	10,8	47,1%	2	2,4
skarżyski	59,1%	6	7,2	56,4%	5	6
starachowicki	36,6%	1	1,2	40,5%	1	1,2
staszowski	59,1%	6	7,2	58,4%	6	7,2
włoszczowski	50,5%	4	4,8	44,1%	2	2,4

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania OZPS.

X³ Przyporządkowanie wartości rankingowych dla wskaźnika długotrwale bezrobotnych.

Powiat	% udział długotrwale bezrobotnych w 2023 r.	Wartość rankingowa	Iloczyn wartości rankingowa (x 1,2)	% udział długotrwale bezrobotnych w 2024 r.	Wartość rankingowa	Iloczyn wartości rankingowa (x 1,2)
buski	36,5%	1	1,2	41,4%	2	2,4
jędrzejowski	53,9%	7	9,6	55,2%	7	8,4
kazimierski	59,2%	8	10,8	62,6%	9	10,8
kielecki	34,0%	1	1,2	36,5%	1	1,2
konecki	41,0%	3	1,2	41,0%	2	2,4
m. Kielce	50,6%	6	6	50,8%	5	6
opatowski	62,6%	9	10,8	63,9%	9	10,8
ostrowiecki	40,7%	3	1,2	45,3%	3	3,6
pińczowski	63,2%	9	9,6	63,5%	9	10,8
sandomierski	54,6%	7	8,4	55,4%	7	8,4
skarżyski	60,0%	9	10,8	60,4%	8	9,6
starachowicki	56,2%	7	9,6	58,9%	8	9,6
staszowski	42,1%	3	1,2	43,3%	3	3,6
włoszczowski	52,6%	6	7,2	49,5%	5	6

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Kielce.

X⁴ Przyporządkowanie wartości rankingowych dla zmiennej stopy bezrobocia.

Powiat	Stopa bezrobocia w 2023 r.	Wartość rankingowa	Stopa bezrobocia w 2024 r.	Wartość rankingowa
buski	4,3%	1	4,1%	1
jędrzejowski	7,0%	3	6,0%	2
kazimierski	10,3%	5	10,2%	6
kielecki	6,9%	3	6,7%	3
konecki	10,2%	5	10,1%	5
m. Kielce	4,6%	1	4,4%	1
opatowski	15,2%	9	14,8%	9
ostrowiecki	10,3%	5	10,6%	6
pińczowski	7,0%	3	6,8%	3
sandomierski	7,8%	3	7,9%	4
skarżyski	14,6%	9	14,2%	9
starachowicki	9,9%	5	9,4%	5
staszowski	6,9%	3	6,7%	3
włoszczowski	6,6%	2	6,5%	2

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych WUP Kielce.

X⁵ Przyporządkowanie wartości rankingowych dla zmiennej udziału rodzin wielodzietnych korzystających z pomocy społecznej.

Powiat	% udział rodzin wielodzietnych objętych pomocą w 2023 r.	Wartość rankingowa	% udział rodzin wielodzietnych objętych pomocą w 2024 r.	Wartość rankingowa
buski	6,9%	6	6,2%	5
jędrzejowski	10,2%	9	9,4%	9
kazimierski	6,0%	5	6,8%	6
kielecki	9,4%	9	7,5%	7
konecki	7,1%	6	6,6%	6
m. Kielce	1,9%	1	2,2%	1
opatowski	8,9%	8	7,0%	6
ostrowiecki	5,8%	5	6,3%	6
pińczowski	8,9%	8	6,8%	6
sandomierski	6,6%	6	6,0%	5
skarżyski	5,4%	4	4,7%	4
starachowicki	4,4%	3	3,9%	3
staszowski	9,4%	9	7,6%	7
włoszczowski	10,2%	9	8,2%	8

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-03-R, CAS.

X⁶ Przyporządkowanie wartości rankingowych dla zmiennej udziału rodzin niepełnych korzystających z pomocy społecznej.

Powiat	% udział rodzin niepełnych objętych pomocą w 2023 r.	Wartość rankingowa	% udział rodzin niepełnych objętych pomocą w 2024 r.	Wartość rankingowa
buski	6,1%	2	6,1%	3
jędrzejowski	10,4%	9	9,4%	9
kazimierski	5,9%	2	5,6%	2
kielecki	8,2%	6	6,8%	4
konecki	9,3%	8	7,2%	5
m. Kielce	5,2%	1	4,9%	1
opatowski	8,2%	6	7,0%	5
ostrowiecki	6,9%	4	6,4%	4
pińczowski	8,5%	6	6,9%	5
sandomierski	7,4%	5	6,2%	3
skarżyski	7,1%	4	6,2%	3
starachowicki	4,9%	1	4,4%	1
staszowski	8,7%	7	7,3%	5
włoszczowski	7,2%	4	5,5%	2

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MRPiPS-03-R, CAS.

X⁷ Przyporządkowanie wartości rankingowych dla zmiennej przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto.

Powiat	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2023 r.	Wartość rankingowa	Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w 2024 r.	Wartość rankingowa
buski	6 202,45 zł	7	7 336,36 zł	7
jędrzejowski	6 607,59 zł	4	7 695,12 zł	4
kazimierski	5 821,56 zł	9	6 924,57 zł	9
kielecki	5 989,91 zł	8	7 009,11 zł	9
konecki	6 106,87 zł	7	7 253,39 zł	7
m. Kielce	7 062,45 zł	1	8 213,37 zł	1
opatowski	5 804,43 zł	9	6 913,47 zł	9
ostrowiecki	6 179,43 zł	7	7 188,81 zł	8
pińczowski	6 467,94 zł	5	7 440,62 zł	6
sandomierski	6 781,04 zł	3	7 791,91 zł	3
skarżyski	6 633,92 zł	4	7 951,39 zł	2
starachowicki	6 426,80 zł	5	7 419,92 zł	6
staszowski	6 829,75 zł	2	7 709,93 zł	4
włoszczowski	6 814,57 zł	2	7 885,46 zł	3

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

X⁸ Przyporządkowanie wartości rankingowych dla zmiennej dochody budżetów gmin na 1 mieszkańca.

Powiat	Dochody budżetów gmin w 2023 r.	Wartość rankingowa	Dochody budżetów gmin w 2024 r.	Wartość rankingowa
buski	6 418,59 zł	8	8 014,99 zł	7
jędrzejowski	6 660,04 zł	7	7 818,66 zł	7
kazimierski	6 912,74 zł	6	7 930,17 zł	7
kielecki	6 654,92 zł	7	7 577,27 zł	7
konecki	6 122,69 zł	9	7 206,78 zł	8
m. Kielce	9 170,36 zł	1	10 884,42 zł	1
opatowski	6 824,54 zł	7	7 844,96 zł	7
ostrowiecki	6 261,55 zł	8	6 869,36 zł	9
pińczowski	6 672,64 zł	7	7 614,58 zł	7
sandomierski	7 041,70 zł	6	7 976,64 zł	7
skarżyski	5 768,47 zł	9	6 601,49 zł	9
starachowicki	6 489,88 zł	8	7 278,11 zł	8
staszowski	6 657,54 zł	7	7 957,34 zł	7
włoszczowski	6 336,24 zł	8	7 222,48 zł	8

Źródło danych: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Wartości rankingowe dla Indeksu zagrożenia ubóstwem w 2024 r.

Powiat	*X ¹	*X ²	*X ³	X ⁴	X ⁵	X ⁶	X ⁷	X ⁸	Ranking (suma)
buski	1,2	6	2,4	1	5	3	7	7	32,6
jędrzejowski	4,8	3,6	8,4	2	9	9	4	7	47,8
kazimierski	4,8	2,4	10,8	6	6	2	9	7	48,0
kielecki	2,4	3,6	1,2	3	7	4	9	7	37,2
konecki	6	4,8	2,4	5	6	5	7	8	44,2
m. Kielce	1,2	10,8	6	1	1	1	1	1	23,0
opatowski	3,6	3,6	10,8	9	6	5	9	7	54,0
ostrowiecki	2,4	4,8	3,6	6	6	4	8	9	43,8
pińczowski	2,4	6	10,8	3	6	5	6	7	46,2
sandomierski	10,8	2,4	8,4	4	5	3	3	7	43,6
skarżyski	2,4	6	9,6	9	4	3	2	9	45,0
starachowicki	4,8	1,2	9,6	5	3	1	6	8	38,6
staszowski	7,2	7,2	3,6	3	7	5	4	7	44,0
włoszczowski	3,6	2,4	6	2	8	2	3	8	35,0
średnia	4,1	4,6	6,7	4,2	5,6	3,7	5,6	7,1	41,6

*Wartość uzyskanych wskaźników pomnożona została x 1,2

Przedziały stopnia zagrożenia ubóstwem na 2024 r.

Przedział	Stopień zagrożenia ubóstwem
do 30,9	umiarkowany
31-38,9	średni
39-46,9	wysoki
47 i wyżej	bardzo wysoki

Poziom zagrożenia ubóstwem w powiatach woj. świętokrzyskiego w 2024 r.

Powiat	Stopień zagrożenia ubóstwem
buski	średni
jędrzejowski	bardzo wysoki
kazimierski	bardzo wysoki
kielecki	średni
konecki	wysoki
m. Kielce	umiarkowany
opatowski	bardzo wysoki
ostrowiecki	wysoki
pińczowski	wysoki
sandomierski	wysoki
skarżyski	wysoki
starachowicki	średni
staszowski	wysoki
włoszczowski	średni